

25 HARMONIE SLAVÍ

str 3

Bliží se oprava centra města
Začaly práce na projektech opravy náměstí. Nové centrum bude na pohled svěží.

str 4

Knihovna zazáří novotou
Podívejte se, jak bude brzy vypadat zbrusu nová knihovna. Je to paráda!

str 7

Přibudou kameny zmizelých
Další stolpersteiny připomenou osudy našich židovských sousedů.

str 26

Nesdělený um jakoby nebyl
Josef a Jan Filipovi jsou nejen šikovní řemeslníci, ale i prima chlapíci.

VELKOMEZIŘIČSKO

Zpravodaj města Velké Meziříčí, periodikum územního samosprávného celku.

Vydává Město Velké Meziříčí,
Radnická 29/1, 594 13, Velké Meziříčí,
IČ 00295671.

Vychází měsíčně v nákladu 5 800 výtisků pro Velké Meziříčí a místní části Hrbov, Svařenov, Lhotky, Kúsky, Dolní Radslavičce, Mostišťe a Olší nad Oslavou, zdarma.

Evidenční číslo MK ČRE 11 305.

Adresa redakce:

Radnická 29/1, 594 13 Velké Meziříčí

Šéfredaktorka: Bc. Martina Strnadová

Redaktorka: Tina Kárníková

Redaktor: Jan Uher

Telefon: 566 781 038, 778 113 369

E-mail: velkomezirisko@velkomezirici.cz

Tisk, roznos: SAMAB PRESS GROUP, a. s., tiskarna@samab.cz, Česká pošta, s.p.

V případě nedodání zpravodaje se obraťte na Českou poštu Velké Meziříčí (+420954 259 401). Můžete si ho vy-zvednout také na recepci radnice.

Vydavatel si vyhrazuje právo krátit nebo upravit příspěvky bez předchozího souhlasu autora, v případě nedostatku místa je zcela odmítnout. Příspěvky některých autorů mohou vyjadřovat názory pisatele a nemusí se shodovat se stanoviskem vydavatele. Jakékoliv užití a šíření částí nebo celku obsahu Velkomeziříčska bez písemného svolení vydavatele je zakázáno. Neoznačené příspěvky jsou zprávami vydavatele.

Toto číslo vychází ve středu 3. května 2023 (XXXIV. ročník).

Uzávěrka příštího čísla je 26. května 2023 ve 12:00.

Autor fotografie na titulce: Tomáš Valík

Velkomeziříčsko v síti:
www.velkomezirisko.cz
@velkomezirisko

Podklady pro inzerci, blahopřání a společenskou kroniku přijímáme:

Pondělí: 13:00-17:00

Středa: 10:00-12:00

Pátek: 8:00-12:00

PRVNÍ ČÍSLO VELKOMEZIŘIČSKA
VYŠLO V SOBOTU 1. března 1919.

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané, milí sousedé,

po dlouhé zimě snad už konečně propuklo jaro přinášející první teplé dny a večery. Věřím, že jde o příjemnou vzpruhu pro nás všechny. Vznikají tak podmínky pro zahájení venkovních aktivit a mnoha stavebních prací, které budou naše město viditelně měnit k lepšímu.

Příprava 21 nových stavebních pozemků na Hlinišťích se pozvolna blíží do závěrečné fáze, při které se začnou na povrch prokreslovat nové ulice města. Stejným tempem vpřed pokračuje roky očekávaná rekonstrukce ulice Ve Vilách. Rychle se rozběhla i rekonstrukce zimního stadionu, která má být hotova nejpozději na konci září. Na přelomu května a června začneme s výměnou laviček a odpadkových košů při hlavních dopravních tazích městem, v létě bychom chtěli zahájit dostavbu mateřské školy v Mostišťích.

Z hlediska projekční přípravy finalizujeme dokumentaci pro rekonstrukci a přístavbu městské knihovny, na kterou nám již byla předschválena dotace ve výši téměř 66 milionů korun. Stačí doplnit stavební povolení, o které již město požádalo. Modernizovaná knihovna nabídne celkově větší a přívětivější prostory, multifunkční sál, malou divadelní scénu, zahradní altán nebo terasu s posezením. Běží projektová příprava na rekonstrukci náměstí a modernizaci odborných učeben v ZŠ Oslavická a ZŠ Sokolovská. Je toho skutečně hodně a máme se tak na co těšit.

Po více než dvouleté odmlce jsme měli čest ve Velkém Meziříčí přivítat delegaci z našeho partnerského města Tisna, které z části leží na pevninském Chorvatsku, z části na ostrově Murter. Letos tam slaví 100 let turismu a šéf tamního turistického odboru Filip Henjak pozval Velkomeziříčany do Tisna na letní dovolenou. Video s osobní pozvánkou naleznete na webu města.

Když už zmiňuji web města, s radostí sděluji, že jeho kvalita byla v rámci soutěže o nejlepší stránky měst a obcí Zlatý erb v Kraji Vysočina vyhodnocena jako třetí nejlepší. V rámci našeho kraje jsme se na třetím místě za rok 2022 umístili i ve sběru tříděného odpadu a třetím nejlepším městem v kraji jsme se také stali z hlediska podnikatelských příležitostí. Srovnávací výzkum Město pro byznys kladně hodnotí naše město z hlediska kvalitní lokality, dobře dostupné dálnice D1 a nejmladší populace ze všech měst Vysočiny. Osobně jsem přesvědčen, že k těmto dobrým výsledkům přispívá i participace města s podnikatelským sektorem v rámci tvorby rozvojových a strategických dokumentů.

S příchodem hlavní sezóny kulturních a společenských významných akcí si vás dovoluji pozvat na ty nejbližší, které před sebou máme. Ve čtvrtek 18. května v 18:00 bude na Rozkoši odhaleno dalších 15 Kamenů zmizelých. Připomínají obyvatele našeho města, kteří se stali obětmi holocaustu. V sobotu 27. května se uskuteční tradiční charitativní koncert Muzikanti dětem, jehož výtěžek bude letos věnován terénní službě osobní asistence. V Česku unikátní Evropský festival filozofie potom vypukne 1. června, letos na téma „Lokální a globální“. Hvězdami festivalu budou Magda Vašáryová, Václav Bělohradský, Zdeněk Hostomský, Tomáš Sedláček, Marek Orko Vácha, Zbigniew Czendlik, František Kinský nebo Jan Podstatzky-Lichtenstein. Nové kostelů proběhne 2. června v kostele sv. Mikuláše, ve Špitálku a na Moráni. A Concentus Moraviae tradičně do města přivede špičkové světové hudebníky, kteří vystoupí 7. června ve Špitálku a 11. června na zámku. Tohle je teprve začátek, ale nepředbíhejme. Více se dozvíte v příštím čísle Velkomeziříčska.

Vážení, těší mě pocit, že se situace v našem městě navrací do příznivějších časů a moc si přeji, aby nám to co nejdéle vydrželo.

Přeji Vám Krásné jaro!

Váš starosta
Alex Kamínar

DALŠÍ
VIZUALIZACE ▼

ZAČÍNÁ PROJEKTOVÁNÍ REKONSTRUKCE NÁMĚSTÍ

Projektové práce na rekonstrukci velkomeziříčského náměstí a přilehlých ulic startují. Probíhat budou až do konce roku 2024 a samotná stavba by měla začít v první polovině roku 2025. Opravené náměstí bude mít nové povrchy, mobiliář, změní se doprava i parkování, přibudou vodní prvky a stromy.

Zhotovitelem projektové dokumentace je společnost Fildman projekt, která za 5,7 milionu korun předá městu potřebné podklady pro vydání společného povolení i provádění stavby. Současně bude vykonávat i autorský dozor na stavbě.

„Z mého pohledu jde o největší projekt, který město Velké Meziříčí pořizuje. Jsem rád, že příprava rekonstrukce našeho náměstí pokračuje podle plánu a vše nasvědčuje tomu, že začátkem roku 2025 zahájíme i samotné stavební práce,“ hodnotí začátek projektování starosta Alexandros Kaminaras. Završí se tak dlouhá etapa, která uplynula od roku 2016, kdy proběhla architektonická soutěž na rekonstrukci náměstí a přilehlých ulic. Vyhrál ji tehdy návrh architektů Mikuláška, Obršalové a Musálka a podle jejich dopracované verze návrhu se náměstí bude opravovat.

NÁMĚSTÍ BUDE SVĚŽÍ

„Velkomeziříčští se konečně dočkají opraveného náměstí, které bude pohledově svěžší, funkčně lepší a klidnější,“ říká starosta.

Proběhne nutná rekonstrukce technické i dopravní infrastruktury. Změní se fungování dopravy. Hlavní vjezd Vrchovec-

kou ulicí zůstane zachován, ale jednosměrně průjezdná bude jen spodní strana náměstí. Parkování se přesune ze středu k okrajům, přičemž počet parkovacích míst v celém řešeném území bude 195. Parkoviště na konci Radnické ulice bude napojeno samostatným sjezdem do ulice Pod Hradbami.

Lidé budou chodit po nových žulových površích z drobných kostek i velkoformátové dlažby a bez vystouplých obrubníků. Užívat si budou jednoduchý a přitom kvalitní mobiliář z jednotného materiálu. Lavičky budou pevné i otočné, v kombinaci dřeva a kovu, před radnicí bude lavička kamenná. Studie počítá s podzemními kontejnery, které jsou větší a nenarušují prostor. Lamy veřejného osvětlení v historizujícím stylu zachovají atmosféru centra, doplní je nasvětlení radnice, kostela a stromů.

Stromů na náměstí i v přilehlých ulicích přibude – budou to lípy, jeřáb, javor, bezplodé hrušně a třešně. Přinášejí příjemné klima, jež v horkých letních měsících podpoří i vodní prvky – mlžítka a zemní trysky.

Stávající lípy ve středu náměstí budou doplněny mladými, které v budoucnu ty staré nahradí. U kostela vznikne klidová zóna s dominantním prvkem zvonu, jenž je nyní ve Špitálku. U něj bude vysazen výrazný solitér – javor nebo jeřáb. Další stromy budou v ulici Mlýnská a u okružní křižovatky Třebíčská, Pod Hradbami, Hornoměstská. V Kostelní, Komenského a na Vrchovecké bude vysazeno nové stromořadí.

Studie pamatuje i na užívání náměstí pro společenské akce, akceptuje využívání současných dřevěných stánků pro drobné trhy a předpokládá letní restaurační zahrádky, ovšem bez levných plastových stolů a židlí.

Martina Strnadová

◀ DALŠÍ
VIZUALIZACE

MĚSTSKÁ KNIHOVNA SE DOČKÁ VYTOUŽENÉ REKONSTRUKCE

Město získá téměř šestašedesátimilionovou dotaci na rekonstrukci městské knihovny. Jestli se nestane nic nepředvídatelného, rozběhne se harmonogram prací, na jehož konci bude přestřižení pásky v novém areálu městské knihovny v září 2026.

Městské knihovny už dávno nejsou jen místem, kde je možné si toliko půjčovat knížky. Čím dál tím víc plní úlohu všestranného zařízení, kde se lidé potkávají s kulturou i se sebou navzájem. Tuto funkci se Městské knihovně Velké Meziříčí daří plnit měrou vrchovatou, ale stále je vidět, že se přes veškerou snahu vedení, jedná o dočasné provizorium. To se konečně změní.

Stavební práce na nové knihovně jsou odhadnuty na 90 milionů korun a měly

by začít v první polovině příštího roku. Jak se již obyvatelé Velkého Meziříčí od starosty Kaminarase v jeho pravidelném videu dozvěděli, městskou knihovnu po dobu stavby přestěhují do budovy Charity. Na zpracování projektové dokumentace pro změnu v užívání stavby uvolnili radní 68.000 korun.

„Městská knihovna si rekonstrukci a přístavbu zaslouží a usilovali jsme o to mnoho let. Jsem rád, že se to konečně povedlo a věci se pohnou kupředu. Zvýší se tím nejen komfort pro čtenářskou obec, ale také pestrost kulturního vyžití ve městě,“ pochvaluje si starosta města Alexandros Kaminaras.

Rekonstruovaná knihovna popostrčí Velké Meziříčív v této oblasti mezi moderní města 21. století. Na nové zázemí se mohou těšit nejen čtenáři, ale i všichni ostatní návštěvníci. Důležitá a méně známá je funkce městské knihovny pro osoby s nejrůznějším hendikepem. Právě městské knihovny by měly být jejich mosty do většinové společnosti. Nový projekt toto beze zbytku splňuje.

„Jsem přesvědčena, že se obyvatelé města a širokého okolí mohou těšit na účelnější, o něco větší a nepochybně reprezentativnější prostory. K těm méně tradičním nebude patřit ani tak multifunkční sál, ale spíše malé divadlo, zahradní altán či terasa s posezením. Všechna uvedená místa budou plně využívána pro pestrou škálu u nás obvyklých aktivit. Dojde také ke změnám umístění jednotlivých provozů a k jejich zásadnímu propojení. Díky tomu budeme moci opustit dosavadní systém oddělující služby pro čtenáře dospělé a dětské. Zkrátka celkově více roztahnout křídla a krom klasických nabídnout i netradiční akce. To by ale bylo na delší rozhovor,“ řekla ředitelka knihovny Ivana Vaňková.

Jan Uher

ZLATÝ ERB: MĚSTSKÝ WEB JE UŽITEČNÝ

Město Velké Meziříčí získalo Zlatý erb. Má třetí nejlepší webové stránky z patnácti obcí s rozšířenou působností na Vysočině. Na prvním místě se umístil web Jihlavy a na druhém Moravských Budějovic.

Sedmnáctičlenná porota na webu ocenila zejména snadnou dostupnost důležitých služeb, které občané mohou využívat, aniž by museli osobně navštívit městský úřad. Vyzdvihla tak Portál občana včetně plateb a formulářů, webcall, klikací rozpočet, hlášení rozhlasu a hlášení závad. Někteří porotci vypíchli i videa z jednání zastupitelstva či jazykové mutace. Porota odborníků hodnotila weby měst (ORP) dle pěti kritérií – jak slouží občanům, jaké nabízí elektronické služby včetně e-identity občana, jak slouží návštěvníkům a případným investorům, sledovala i jeho responzivnost a optimalizaci a zveřejňování povinných informací. Vyhlášení výsledků krajského kola soutěže Zlatý erb 2023 o nejlepší webové stránky proběhlo 18. dubna v sídle Kraje Vysočina. Vítězové postupují do kola celostátního. **mars**

MEZIŘÍČÍ JE TŘETÍM MĚSTEM PRO BYZNYS

Velké Meziříčí si v podnikatelském prostředí vede velmi dobře. Je třetím nejlepším městem pro byznys na Vysočině po prvním Humpolci a druhé Jihlavě.

Nechalo za sebou větší města jako Třebíč, Havlíčkův Brod či Žďár nad Sázavou. „Podnikání se u nás daří. Nepochybně za tím stojí participace města s podnikatelským sektorem v rámci tvorby rozvojových a strategických dokumentů,“ říká starosta Alexandros Kaminaras.

Srovnávací výzkum Město pro byznys vyhodnotil Velké Meziříčí jako město s podnikatelským potenciálem do budoucna. Má totiž vůbec nejnižší index stárí, což je podíl osob starších 65 let ku lidem mladším 15 let, a ze všech měst Kraje Vysočina má tedy nejmladší populaci. Rovněž počet obyvatel v rámci regionu nadprůměrně stoupá. Obojí je dobrým signálem pro rozvoj podnikání.

Podle kvality lokality je Velké Meziříčí dokonce na druhé příčce ze všech vysočinských měst. Díky výhodné poloze u D1 je skvěle dostupné. „Na plochy s velkým rozvojovým a investičním potenciálem, jako jsou třeba lokality Čechovy sady II a Svit, pořizujeme územní studie, abychom měli navržena, prověřena a posouzena všechna možná řešení jejich rozvoje,“ dodává starosta. Nové podnikatele navíc láká do regionu fakt, že průměrná měsíční mzda tu nedosahuje vysoké úrovně. Umístit zde svůj byznys je proto pro ně výhodné.

Výzkum Město pro byznys vyzdvihl i práci velkomeziříčské radnice za to, že vynakládá dostatečné finanční prostředky zejména do oblasti kultury i sportu. **mars**

RADNÍ VIDĚLI TŘÍDY I PROTIATOMOVÝ KRYT

Žlutá základní škola na Oslavické ulici má nové šatny a knihovnu, chystá modernizaci učeben a očekává nápor dětí u zápisu. Tak školu radě města představila ředitelka Eva Bednářová.

Radní ZŠ Oslavická navštívili během svých pravidelných pochůzek po městských organizacích, aby si prohlédli její prostory, seznámili se s novinkami, aktivitami, plány do budoucna i problémy, s nimiž se potýká. Ač školu znají a nebyli v ní poprvé, přesto některé překvapil protiatomový kryt, který skrývá ve svých útrobách a dnes jej využívá jako zrcadlový sál.

„Aktuálně máme 431 žáků, v příštím školním roce jich očekáváme 452,“ nastínila zájem rodičů ředitelka Bednářová. Zejména pro prvníáčky, ale i pro další žáky z nižších ročníků má škola zřízenou klidnou trasu a odpočinkovou zónu oddělenou od tříd druhého stupně, aby si děti mohly pozvolna zvykat a sžívat se se školou. Pro ty, které potřebují logopedickou péči, je k dispozici speciální pedagog. Starší žáci si také užívají svoji relaxační zónu a navíc se mohou těšit na nové učebny chemie, fyziky, přírodopisu, dějepisu, zeměpisu, angličtiny, němčiny a informatiky, k jejichž modernizaci dojde díky evropským dotacím z IROP. První etapa prací začne už v létě. A to není všechno, škola plánuje pořídit vzduchotechniku do tělocvičny či upravit školní zahradu na otevřený prostor s venkovní učebnou, herním místem a ohništěm. „Projekt už máme připravený,“ podotkl starosta Alexandros Kaminaras.

Návštěvu radní zakončili prohlídkou školní jídelny a kuchyně, která uvaří až 450 obědů denně. **mars**

▶ **PÁTEK 16. června**

19.00 Pout'ová zábava ACCORT

▶ **SOBOTA 17. června**

19.00–20.30 We are Domi

21.00–22.30 POLETÍME?

23.00–00.30 TOOT Ensemble

▶ **NEDĚLE 18. června**

14.00–15.30 Švejtk Music

16.00–17.30 Veseláci

POUŤOVÉ SLAVNOSTI: ATRAKCE VE SVITU, ZÁBAVA NA NÁMĚSTÍ

Zábavu, koncerty, posezení s občerstvením na náměstí, kolotoče a stánky ve Svitu nabídnou velko-
meziříčské pout'ové slavnosti. Na
třídenní kulturní program se mů-
žete těšit od pátku 16. do neděle
18. června.

Pout'ové slavnosti jsou o setkávání
lidí, společenství i zábavě – tak je chce
město pojmout. „Nechceme je nechá-
vat jen v režii provozovatelů pout'ových
atrakcí, snažíme se k tomu přidat něco

navíc,“ uvádí starosta Alexandros Kami-
naris s tím, že hlavní kulturní program
bude pořádat Jupiter club. Dostal na to
mimořádnou dotaci 420.000 korun. Asi
200.000 korun se městu vrátí z proná-
jmů ploch pro stánky a pout'ové atrak-
ce. „Díky tomu, že kolotoče nezaplní ná-
městí, získáváme prostor pro setkávání
lidí, společnou zábavu a kulturu,“ dodává
místostarosta Martin Kaman.

Náměstí tak v pátek 16. června od
19 hodin ožije zábavou se skupinou
Accort. V sobotu 19. 6. bude rušno až do
pozdních nočních hodin. V 19 hodin se

představí česko-norské elektropopové
trio We are Domi se zpěvačkou Domini-
kou Haškovou. Od 21 hodin je vystřídá
brněnská turbo-šanson kapela Pole-
tíme? a ve 23 hodin náměstí roztaňčí
TooT Ensemble. Nedělní program začne
již brzy odpoledne. Ve 14 hodin se po-
sluchačům představí zpěvem a hrou na
akordeon, housle a kontrabas tři kos-
týmovaní hudebníci, kteří si říkájí Švejtk
Music. V 16 hodin na pódiu vystoupí Ve-
seláci. Posezení na náměstí bude kryté,
takže ani případný déšť připravené akce
neohrozí.

Martina Strnadová

VRCHOVECKÁ 74

Rodina MUDr. Otakara Schücka, narozeného 4. 11. 1894 v Dolní Bobrové, bydlela v domě č. p. 74 od roku 1925. Všeobecný lékař si zde otevřel soukromou praxi a záhy se zapojil do sportovního i společenského života. S manželkou Editou Schückovou, narozenou 17. 5. 1907, vychovávali společně dvě děti Zdeňka a Dagmar, narozené 31. 7. 1928 a 30. 3. 1930 v Brně. Protizidovská opatření nacistů se oblíbeného lékaře dotkla velmi těžce. Ke dni 24. 7. 1940 musel uzavřít svou lékařskou praxi a stal se pouze „židovským lékařem pro Židy“. Vystěhován byl nejen z Vrchovecké 74, ale i z novozového ubytování na Příkopech 30. Celá rodina byla 18. 5. 1942 deportována do Terezína a hned 25. 5. 1942 do vyhlazovacího tábora v Lublinu. Odsud se už nikdo nevrátil. Sám MUDr. Schück zahynul podle svědectví na následky skvrnitého tyfu v první polovině roku 1943.

Manželé Heřman a Rudolfa Schnabelovi se ve městě objevili jako uprchlíci. Pocházeli z Pohořelic, kde se živil zemědělským hospodařením, a do Meziříčí přišli v září roku 1938, kdy už pobyt v Sudetech byl pro osoby židovského původu nesnesitelný. V blízkosti své dcery strávili ještě několik klidnějších měsíců, ale po vzniku protektorátu byli nuceni sdílet nelehké osudy svého zetě MUDr. Schücka. K nim patřilo nejen střídání adres a závěrečné vyhnanství do Dolní Bobrové, ale také Heřmanovo zatčení i následná smrt v koncentračním táboře Dachau a Rudolfinino likvidační odvezení do Lublinu pod označením Az 320.

ROZKOŠ 90

Mořic Himmelreich byl mladším bratrem smutně proslulého Leopolda Hilsnera. Podobně jako jeho bratr se narodil 10. 7. 1883 v Polné a po tzv. hilsneriádě si změnil příjmení na Himmelreich. Ve Velkém Meziříčí se živil jako obchodník. Od roku 1929 byl vdovcem a koncem třicátých let nemajetným příslušníkem zdejší obce. Tragický konec s meziříčskými sousedy však nesdílel. Na jaře roku 1942 byl již internován v bývalém sběrném táboře v Ivančicích a odsud pak brněnským transportem Ac deportován do Terezína. Jeho poslední stopy se ztrácejí po 25. 4. 1942 v polské Varšavě.

SOKOLOVSKÁ 250

Dům s č. p. 250 patřil Müllerovým od roku 1879 a provozovali zde výrobu klišu. Rodinnou firmu otce Izáka zdědil Gustav Müller, narozený 9. 12. 1877. Gustavova manželka Štěpánka Müllerová pocházela z Budišova, kde se 21. 9. 1887 narodila jako dcera obchodníka Filipa Bäcka. Oba manželé byli oddáni ve Vídni a záhy po sňatku dne 31. 12. 1911 přišel na svět syn Gerhard Müller. Gerhard vystudoval medicínu a stal se lékařem. Druhorozený syn Hanuš Müller, narozený 14. 5. 1914, vynikal

Mořic Himmelreich

Polizeiliche Anmeldung. — Policejní přihláška.			
1. Name: Schwartzová Vorname: Irena Geburtsort (Wohnort): Thierfeldová	2. Familienstand: verheiratet Geburtsort: Meziříčí Geburtsdatum: 12. 1914	3. Geburtsort: Meziříčí Geburtsdatum: 12. 1914	4. Ort - Misto: Velké Meziříčí Bez. - Kreis: Velké Meziříčí Bez. - Kreis: Velké Meziříčí
5. Ort: Velké Meziříčí Bezirk (Stadtteil): Velké Meziříčí Straße: Janáčkova Nr. 116	6. Kinder unter 15 Jahren, die mit der meldepflichtigen Person zusammen leben: 7. Obi do 15 let, které žijí s osobou hlášením povinnou:	8. Staatsangehörigkeit: neustetná Státní příslušnost:	9. Geb.- nar.: 10. Tag - Den Mon. - Més. Jahr - Rok
11. Tag des Zuzuges: 10. dubna 1941 12. Wird alte Wohnung beibehalten? — ne 13. Schon einmal hier gewohnt? — ne	14. Familienname und Vorname des Vaters: Thierfelder Josef 15. Příklad a jméno der Mutter: Thierfeldova Irena	16. Der Ehefrau Manželky: 17. Mädchenname: Thierfeldova Irena 18. Geburts-Nr. und Datum: 12. 1914 19. Ausstell. Beh.: Velké Meziříčí	20. Unterschrift d. Meldepflichtigen: Irena Schwartzová 21. Unterschrift des Wohnungsinhabers: Josef Thierfeld
22. Ich besitze die Kraftfahrzeuge Nr.: ne 23. Verwendung im Luftschutz (als was?): ne	24. Ort: V den	25. Unterschrift des Hauseigentümers: Josef Thierfeld	

- ▶▶▶ Dášenska a Zdeněk Schückovi na počátku třicátých let (Archiv J. Dvořákové)
- ▶▶▶ Podpis Mořice Himmelreicha z roku 1937 (MZA Velké Meziříčí)
- ▶▶ Firemní razítko klišárny Gustava Müllera (MZA Velké Meziříčí)
- ▶ Policejní přihláška Ireny Schwartzové (Muzeum Velké Meziříčí)
- ▶ Hanuš Müller v době studií (Almanach GVM)

pamatnikholocaustu.velkemezirici.cz

DALŠÍ KAMENY PŘIPOMENOU OBĚTI HOLOKAUSTU

Ve Velkém Meziříčí přibude patnáct Kamenů zmizelých, které připomínají osudy židovských spoluobčanů. Jejich slavnostní odhalení proběhne 18. května.

Zatím třináct kamenů, tedy mosazných kostek s vyrytými jmény a dalšími údaji o obětech nacistického režimu v Meziříčí je na ulicích Novosady, Rozkoš a Hornoměstská. Jsou vsazeny v chodníku před domy, v nichž tito lidé žili. První série kamenů byla odhalena loni při příležitosti 80. výročí třebíčského transportu značeného Av, který 18. května roku 1942 odvezl 83 meziříčských spoluobčanů do Terezína. Další patnáct kamenů bude letos slavnostně odhaleno na ulicích Rozkoš, Novosady, Sokolovská, Vrchovecká ve stejný den, tedy ve čtvrtek 18. května v 18 hodin. Akce bude zahájena na Rozkoši za účasti představitelů Židovské obce Brno a města Velké Meziříčí. Atmosféru akce podtrhne židovská hudba v podání souboru HaChucpa.

Jde o symbolickou připomínku obětí rasového pronásledování, kterých se vztahem k Velkému Meziříčí, tedy rodáků, obyvatel, uprchlíků, domovských příslušníků, bylo několik stovek. „Hmotný památník ve městě dosud chybí, proto se tyto oběti snaží postupně představovat alespoň virtuální Památník velkemeziříčských obětí holocaustu, který byl spuštěn loni,“ říká vedoucí velkemeziříčského pracoviště Moravského zemského archivu Martin Štindl.

Martina Strnadová

hrou na housle a kromě zdejšího gymnázia vystudoval také práva. V létě 1941 byl však zatčen a ještě do konce roku se stal první obětí rodiny umučenu v Osvětimi. Bratr Gerhard byl na podzim roku 1941 vytipován pro tzv. přeškolovací tábor v Lípě u dnešního Havlíčkova Brodu. Tam však nenastoupil a byl i s rodiči odvezen 18. 5. 1942 do Terezína a 25. 5. 1942 pak do polského Lublinu. Podle svědků Müllerovi ještě na jaře roku 1944 živořili v Osvětimi. Otec Gustav v dubnu nepřežil tzv. selekci, syn Gerhard v červnu podlehl skvrnitému tyfu a matka Štěpánka byla zavražděna v listopadu jako příslušnice likvidovaného nemocničního personálu.

Do rodinného domu se po anšlusu Rakouska vrátil také Gustavův straší bratr Heřman Müller. Narodil se 16. 11. 1869 a už řadu let žil ve Vídni, kde působil jako obchodník a prokurista. Nacistické zvůli však neunikl ani na rodné Moravě. Do Terezína jej pod číslem 530 odvezl transport Av a vypravením vlaku Bv dne 15. 10. 1942 jeho stopy končí ve vyhlašovacím táboře Treblinka.

NOVOSADY 1186, dříve DALIMILOVA 86

Josef Beck pocházel ze Slovenska, kde se 11. 3. 1897 narodil v obci Častá. Do Velkého Meziříčí přišel, aby se zde oženil s dcerou místního obchodníka Mořice Neumanna. Anežka Becková se narodila 30. 6. 1891 přímo ve Velkém Meziříčí. Oba manželé vedli obchod se střížním zbožím i konfekcí a Josef postupně zakoupil dva domy v Dalimilově ulici č. p. 86, 87. Beckovi vychovali dceru Irenu a v červnu roku 1938 získali ve městě domovské právo. V dubnu 1940 však museli živnost zastavit, na podzim 1941 už nemohli obývat ani jeden z vlastních domů. Dne 25. května 1942 byli pod čísly Az 281 a Az 282 odvezeni po týdenní zastávce v terezínském ghettu na smrt do polského Lublinu.

Profesionální fotografka Irena Schwartzová se narodila 2. 12. 1915 v Polné a až do roku 1941 žila v Jihlavě, odkud musela odejít. Do Velkého Meziříčí uprchla společně se svými rodiči Josefem a Emou Thierfeldovými a bratrem Pavlem. Dočasně bydlela s rodinou na Františkově, později si našla podnájem u Beckových. I tento byt musela k 25. 10. 1941 uvolnit ve prospěch členů NSDAP. Po smrti nemocného otce ji poslední útočiště poskytlo město Žďár, odkud byla v květnu 1942 pod číslem 594 zařazena do třebíčského transportu Av.

Martin Štindl

4. 4. 2023 v 16:29 hodin zjistila hlídka městské policie pohyb motocyklu bez registrační značky, který nesplňoval podmínky provozu na pozemních komunikacích. Pokusila se motocykl zastavit, ale řidič na její pokyny nereagoval a snažil se jím ujet. Strážníci motocykl pronásledovali až do ulice Zahradní, kde jim po nebezpečné komunikaci ujel směrem k Americe. Hlídka mu nadjela ulicí Nad Sýpkami směrem k dálničnímu mostu, kde jim pronásledovaný motocykl vyjel přímo do náruče a byl zastaven. Šetřením na místě, ke kterému byla přivolána hlídka Policie ČR, bylo zjištěno, že řidič má již třikrát zákaz řízení motorových vozidel, nevlastní žádné řidičské oprávnění, motocykl není způsobilý provozu na pozemních komunikacích a není na něj uzavřeno povinné ručení. Policie ČR si řidiče převzala k dalšímu šetření pro podezření z přečinu maření úředního rozhodnutí.

6. 4. 2023 v 09:55 hodin zjistila hlídka v ulici Karlov volně se pohybujícího koně bez doprovodu, který tam ohrožoval bezpečnost a plynulost silničního provozu. Strážníci koně zahnali do vedlejší ulice, kde jej odchytili a přivolali majitele. Ten ani nevěděl, že mu kůň utekl z ohrady. Následně si koně odvedl bez dalších opatření.

17. 4. 2023 v 16:07 hodin přijala hlídka MP telefonické oznámení, že u marketu Billa sedí žena, která má zdravotní problémy. Hlídka zjistila, že se jedná o ženu jim dobře známou, která se zdržuje s bezdomovci. Provedli u ní zkoušku na přítomnost alkoholu v dechu s výsledkem převyšujícím 3 promile alkoholu. Vzhledem k tomu, že žena uvedla, že je v pořádku, byla schopná samostatného pohybu a neohrožovala ani sebe ani jiné osoby, byla vyzvána, aby se šla vyspat do místa bydliště.

Za uvedené období odhalila Městská policie Velké Meziříčí celkem 125 dopravních přestupků, které se týkaly převážně porušení dopravního značení stání před vjezdem, na vyhrazených parkovištích pro tělesně postižené a neplacení parkovacího poplatku v centru města. Další 471 přestupků oznamovala MP Velké Meziříčí, které se týkaly překročení nejvyšší dovolené rychlosti v Křižanově, kde provádí úsekové měření rychlosti na základě Veřejnoprávní smlouvy.

POZEMKY ZDRAŽÍ NEVYHOVUJÍCÍ ZEMINA

Nové stavební pozemky na Hliništích budou asi o tři sta tisíc korun dražší. Dle zátěžových zkoušek totiž nelze využít zeminu z výkopů ke stavbě komunikace. Nahradí ji proto štěrk.

V lokalitě Hliniště III vzniká jedenadvacet nových stavebních pozemků o velikosti zhruba tisíc metrů čtverečních. Cena za jeden se nyní zvedla na přibližně 2.300.000 korun, a to zejména v důsledku negativního výsledku zátěžových zkoušek zeminy, která původně měla přijít zpět do výkopu jako podklad pod komunikaci. Zkoušky však ukázaly, že zeminu nelze zhutnit a bude ji muset nahradit štěrk. „Výsledky zkoušek únosnosti v daném místě se velmi mění, někde vyšly dobře, jinde ne. Podloží je tam velmi rozmanité, což nelze dopředu odhadnout,“ vysvětlil radní Tomáš Bílek, který se účastní kontrolních dnů na stavbě. „Na druhou stranu projekt předpokládal v lokalitě víc skály, než jí tam ve skutečnosti je, takže jsme zase ušetřili na jejím odtěžování,“ dodal Bílek. Přebytková zemina se nebude odvázet pryč, ale bude využita k úpravě terénu staveniště. Projekt navíc původně počítal s překopem komunikací kvůli napojení plynovodu, bude však stačit protlak. To také sníží náklady.

„Mohli jsme už na začátku v projektu počítat s častým a pravidelným sondováním, abychom věděli dopředu, jaká zemina tam je. Ovšem pak by projekt i rozpočet byly stejně o to dražší,“ uzavírá starosta Alexandros Kaminaras. **mars**

STAVEBNÍ PRÁCE VE VILÁCH SE POSUNULY NAD KŘÍŽOVATKU

Rekonstrukce inženýrských sítí a komunikace ve Vilách se posunula ze spodní části ulice nahoru nad křižovatku s Kolmou. Práce ve spodní části ulice a také Nad Sv. Josefem budou pokračovat budováním nového veřejného osvětlení, výměnou uličních vpustí a napojováním kanalizačních a vodovodních přípojek.

K nemovitostem v horní části ulice ve Vilách se lidé dostanou ulicí Nad Kunšovcem. Vjezd do uzavřené ulice je možný jen s povolením stavby. Obyvatelé dotčení stavebními omezeními mohou dočasně parkovat na ploše bývalého hřiště mezi Kolmou a Na Výsluní.

Rekonstrukce ve Vilách probíhá už dva měsíce. Hotová má být do konce října. Až do té doby je do ulic Nad Sv. Josefem a ve Vilách vjezd zakázán, přičemž na Krškově a Kolmé, které jsou po dobu stavby slepými, platí obousměrný provoz. **mars**

**Sledujte přechodné
dopravní značení.**

Děkujeme za trpělivost při vzniklých omezeních a dbejte, prosím, zvýšené opatrnosti v místě stavby.

Městský úřad Velké Meziříčí,
oddělení investorské činnosti

PŘIJEĎTE K NÁM, ZVOU PŘÁTELE Z TISNA

Přátelé z partnerského chorvatského Tisna přijeli do Velkého Meziříčí na třídení návštěvu s cílem navázat na spolupráci obou měst, již přerušila koronavirová pandemie.

„S tisenským starostou Kristijanem Jarebem a jeho kolegy hovoříme o oživení spolupráce, která v minulosti výborně fungovala. Chtěli bychom na ni navázat minimálně v rámci výměnných pobytů,“ uvedl starosta Alexandros Kaminaras.

Partnerství mezi Velkým Meziříčím a Tisnem trvá víc než deset let. Za tu dobu proběhla celá řada výměnných pobytů mezi oběma městy. Z Chorvatska k nám jezdili často školáci na zimní lyžovačku, střídaly se tu i sportovní oddíly a další spolky. Do Tisna zase vyjeli například velkomeziříčtští hasiči, děti ze základní umělecké školy, zástupci knihovny, spolku žen, volejbalisti a mnozí jiní.

„Na popud dnes již nežijícího Jiřího Michlíčka jsme vytvořili spolupráci v oblasti kultury a sportu a rádi bychom v ní pokračovali,“ potvrdil Filip Henjak, vedoucí turistického odboru v Tisnu, a připojil pozvánku pro Velkomeziříčské: „Tento rok v Tisnu oslavujeme 100 let turismu. Našimi prvními hosty tehdy byli právě Češi. Při této příležitosti zvu všechny lidi dobré vůle z Velkého Meziříčí a okolí, aby si k nám přijeli užít letní dovolenou.“

Členy delegace z Tisna byli vedle starosty a šéfa turistického odboru i zástupci hasičů. Na velkomeziříčské radnici je uvítal starosta Kaminaras spolu s radními v pátek 14. dubna. Domů do Chorvatska odjžděli v neděli.

mars

ÚVĚŘ PRO ZIMNÍ STADION ZASTUPITELÉ SCHVÁLILI

Zimní stadion již dlouho volá po zásadní rekonstrukci. Přestože na získání dotace z Národní sportovní agentury je velmi malá šance, město se pustí do oprav zimního stadionu i bez ní. Bere si úvěr 33.000.000 korun s tím, že 10.000.000 použije z přebytku minulého roku.

Před zastupiteli leželo rozhodnutí, který z úvěrů předložených finančním odborem, vybrat. Na výběr měli nakonec dvě varianty. Obě na částku 33.000.000 korun se splatností 5 let. Jediný rozdíl byl v tom, zda vybrat splátky fixní, nebo plovoucí. Obojí má své výhody i nevýhody. Po delší konstruktivní debatě se zastupitelé rozhodli jít do jistoty a schválili variantu fixní úrokové smlouvy se sazbou 5,06 %.

Finanční prostředky jsou zajištěny, zbývá podepsat smlouvu a pustit se do práce. Že se nejedná o žádné kosmetické úpravy, nám prozradil ředitel Sportovišť VM Michal Hořínek: „Zimní stadion čeká výměna staré betonové chladicí plochy a potrubí, nové mantinely, střídačky i trestné lavice, kompletní vzduchotechnika, osvětlení, ozvučení a instalace akustických panelů a taktéž nová elektroinstalace silnoproudu i slaboproudu. To vše by se mělo stihnout do října letošního roku.“

Práce provede firma Frost Service, s. r. o., která byla vybrána ze tří firem výběrovým řízením vyhlášeným v lednu tohoto roku. Nyní tedy již nic nebrání tomu, aby rekonstrukce stadionu začala.

ju

ZPRÁVY OD HASIČŮ

Náraz do domu

V pátek 14. dubna 2023 po sedmé hodině ráno zasahovala jednotka profesionálních hasičů ze stanice Velké Meziříčí u dopravní nehody osobního automobilu v Oslavičce. Řidiče hasiči vyprostili bez použití hydraulického vyprošťovacího zařízení a předali ho k dalšímu ošetření zdravotníkům. Následně provedli protipožární opatření na vozidle a místo události technicky zabezpečili.

Cvičení na kostelní věži

Ve středu 19. dubna 2023 v patnáct hodin vyjela jednotka profesionálních hasičů ze stanice Velké Meziříčí společně s jednotkou dobrovolných hasičů z Velkého Meziříčí a Měřína na taktické cvičení, jehož námětem byl požár dřevěného vybavení bytu věžníka v pátém patře velkomeziříčské kostelní věže. Cvičení proběhlo zdárně dle předem připraveného plánu cvičení.

Požár na dálnici D1

V pátek 21. dubna 2023 před druhou hodinou v noci zasahovaly jednotky profesionálních hasičů ze stanic ve Velkém Meziříčí, Jihlavě a Polné společně s jednotkou dobrovolných hasičů z Měřína u požáru nákladního automobilu s přívěsem na 119. km dálnice D1 ve směru na Prahu. Po dobu zásahu byla dálnice v tomto směru zastavena. Na likvidaci požáru použili hasiči jeden vodní proud vysokotlaký a tři vodní C proudy. Nákladní automobil se podařilo zachránit bez poškození. Provoz na dálnici byl obnoven po půl čtvrté ráno.

npor. Jiří Doležal,
velitel stanice Velké Meziříčí

POSLEDNÍ DUBNOVOU STŘEDU NAVŠTÍVILA RADA MĚSTA ZŠ ŠKOLNÍ

Po celé budově je provedl ředitel Petr Blažek. Radním představil své plány. Šatny hodlá předělat jako na ZŠ Oslavické, tělocvična vyžaduje opravu prošlapané hrací plochy a akustických panelů. Učebny fyziky, přírodopisu a tělovýchovy by se mohly v dohledné době dočkat potřebných oprav. Město již

podalo žádost o dotaci z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP). Výměnu potřebují také židle v jednotlivých třídách. Škola se od března letošního roku pyšní novým elektronickým zabezpečovacím systémem.

Dle slov ředitele Blažka se stále zvyšuje úrazovost žáků a naopak snižují se jejich sportovní dovednosti. Rada města proto bude řešit možnosti zřízení sportovně zaměřených tříd.

Svou pochůzku radní zakončili návštěvou jídelny, kde se připravují klasické, ale i bezlepkové pokrmy. **tik**

ZIMA BYLA MÍRNÁ, POSYPU MOC NEPADLO

Zima je definitivně za námi, jaro v plném proudu. Zeptali jsme se Jaroslava Mynáře, jednatele technických služeb, jak zimu hodnotí z pohledu svých zaměstnanců.

„Abychom udrželi silnice i chodníky ve slušném stavu, museli jsme ven celkem pětadvacetkrát. Z toho bylo 18 takzvaných velkých výjezdů (multikáry, sypače, pluhy, malotraktory) a 7 malých (jenom kontrola a dosypání malou technikou). To nás stálo 1800 litrů motorové nafty. Na údržbu komunikací, které spravuje město, letos padlo 39 tun posypové soli, 144 t drti a 147 t písku. Kromě soli, která se rozpustila, jsme museli písek a drt zase uklidit při jarním blokovém čištění. Každý den jsme zametli 5 až 8 tun posypového materiálu,“ popisuje Jaroslav Mynář.

Tím práce na komunikacích nekončí. „Jako každý rok prověřila zima nedokonalost povrchů. Objevilo se množství výtluků, které je třeba rychle opravit. A mám dobrou zprávu. Technické služby pořídily nový stroj – pilu, kterou výtluk s rozbitými okraji vyřízneme a opravu balenou směsí provedeme do pevných a rovných okrajů. Záplaty by tak měly

zima	výjezdů	drť (t)	písek (t)	sůl (t)
2022/23	25	144	147	39
2012/13	68	809	335	46
2017/18	53	407	225	50
2015/16	29	155	198	32

být mnohem trvanlivější,“ pochvaluje si J. Mynář.

Jaro však neznamená jen úklid ulic a opravy jizev ze zimy. Toto roční období přináší péči o vegetaci. Zahradní architektka Tereza Axmanová nám nastínila plán výsadby: „První, co mě napadá, je podlouhlý záhon u kruhového objezdu blízko ulice Pod Hradbami. Dříve tam byly pokryvné jalovce a nyní ta plocha čeká na osázení nízkými keři, trvalkami a trávami,“ popisuje plány města architektka a pokračuje: „Další větší akce je nová výsadba před ZUŠkou na Poříčí. Nyní hledáme dodavatele, zatím tedy není jasné, zda se podaří realizovat tuto akci nyní, nebo až na podzim.“ Každopádně se jedná o výsadbu skupiny kvetoucích keřů

kalin a mochnovců, které budou tvořit záda ke stávajícímu posezení s lavičkami. Plocha bude doplněna žlutě kvetoucími denívkami, narcisy, sněženkami a tařící. Vše je laděno ve žluto-bílé kombinaci, kterou na podzim vystřídá červená barva bobulí stávající aleje jeřábu.

Třetí akce, která bude mít několik fází, je prostor u městských hradeb, tzv. Šebestián. Nyní na jaře je naplánována výsadba dvou nových stromů platanů javorolistých a celková úprava terénu. Na podzim přibudou kolem stromů kruhové výsadby ladoněk, které by další rok brzy z jara vytvořily pod stromy modré prstence. „Právě na výsadbu podzimních cibulovin bychom rádi pozvali veřejnost,“ dodává Axmanová. **jau**

14:00 Orchester ZUŠ
14:45 Bombardák
15:45 Major Major
17:00 ZaHRaDa
18:00 AC/DS
19:00 Kamil Střihavka
& The Leaders
20:30 Ukulele
Troublemakers

MUZIKANTI DĚTEM LETOS PODPOŘÍ ASISTENČNÍ SLUŽBU

Muzikanti dětem letos podpoří terénní službu osobní asistence žďárské Charity. Přijďte si 27. května na náměstí užít lákavý hudební program s hlavní hvězdou Kamilem Střihavkou a pomáhejte spolu s nimi. Jste srdečně zváni!

Charitativní koncerty Muzikantů dětem znějí velkomeziříčským náměstím vždy o posledním květnovém víkendu již od roku 2007. A nejenom to, hlavně pomáhají dětem a mládeži s tělesným či mentálním postižením. Zkrátka, hrají pro dobrou věc, letos konkrétně pro službu osobní asistence Oblastní charity Žďár nad Sázavou, která slaví 30 let své existence. Posláním této terénní služby je zajistit lidem s postižením či dlouhodobým onemocněním běžný způsob života v domácím prostředí.

Pro letošní patnáctý ročník pořadatelé připravili návštěvníkům tradičně slibný program. „Účinkující vybíráme tak, aby si v pestré skladbě každý z návštěvníků

našel to své. Vždy hledáme nějaké nové překvapení. A podle ohlasů z předchozích ročníků si myslíme, že se nám to daří,“ říká Radovan Hajný, který spolu s Ondřejem Dubnem stojí u pořádání charitativního koncertu od samého počátku. Tahákem letošního programu bude Kamil Střihavka, který zazpívá od 19. hodiny. Akci tradičně zahájí Smíšený orchestr základní umělecké školy, který je každoročním hostem na pódiu. Tentokrát se představí spolu s kapelou Pepíčkovo štěstí a nabídnou rockově laděný repertoár. Sérii sobotních vystoupení kapel Bombardák, Major Major, ZaHRaDa a revivalu AC/DS uzavrou hudebníci z Ukulele Troublemakers, kteří loni roztančili celé náměstí.

Z původního malého regionálního festivalu se postupem let stala velká benefiční akce. Během čtrnácti ročníků pořadatelé vybrali bezmála dva miliony korun pro spolky, kluby či služby na Velkomeziříčsku. Muzikanti dětem již podpořili březejcké pracoviště Centra Kociánka, Domov Kamélie v Křižanově, Handicap Sport Club Velké Meziříčí, Asociaci rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR, TJ Březejc, tasovské sdružení Slepíši a tři zařízení Oblastní charity Žďár nad Sázavou. Z těch nejpobulárnějších účinkujících se na pódiu objevili Petr Bende, Queenie nebo Děda Mládek Illegal Band. O organizaci charitativního koncertu se v současné době stará tým šesti lidí. Jsou to Ondřej Duben a Radovan Hajný, Irena Tronečková, Hana Chládková, Zuzana Herodesová a Karel Cejnek, kteří s přípravou nového ročníku začínají v podstatě hned poté, co skončí ten předešlý.

mars

NA OBNOVU PAMÁTEK PŮJDE 128 TISÍC

Na svém posledním zasedání zastupitelé odsouhlasili důležitý bod. V rámci programu regenerace městské památkové rezervace (MPR) a městské památkové zóny (MPZ) podpořili příspěvek města v celkové výši 128.000 korun. Jedná se o částku, která činí 10 procent z celkových nákladů a je nutná k tomu, aby bylo možné dotaci čerpat. Peníze půjdou do těchto tří objektů: Luteránské gymná-

zium – nyní Muzeum Kodet, majitelem je rodina Kodetových, Stará synagoga, kterou vlastní Židovská obec Brno, a renesanční budova radnice, která je pocho-pitelně v majetku města Velké Meziříčí. Celková cena akce obnovy byla vyčísle-na na 1.513.000 korun. Město zažádalo o dotaci ve výši 880.000 korun.

V Muzeu Kodet budou renovovat 18 kusů oken v celkové částce 389.000 ko-

run, dotace činí 194.000 korun a město přispěje 40.000 korunami. Ve staré synagoze je třeba restaurovat klenbu hlavního sálu. Celková částka prací je zde 854.000, dotace 416.000 a podíl města 88.000 korun a ve vestibulu radnice pod rukama restaurátorů ožijí nástěnné malby za celkových 270.000 korun. V tomto případě pokryje dotace celou částku.

jau

MUZEUM PŘIPOMENE NEJEN ROD HARRACHŮ

Pro rok 2023 připravilo Muzeum Velké Meziříčí pro školy i širokou veřejnost 6 programových celků tematicky vycházejících z výročí i aktivit muzea.

K výstavě 17. ročníku Evropského filozofického festivalu na téma poezie haiku jsou připraveny možnosti tvorby kaligramů a ilustrací v programu VIDĚT - SLYŠET - KRESLIT - PSÁT. Nevšední osobnost, jakou byl František Maria Alfred hrabě Harrach, přiblíží výstava pořádaná nejen k významnému projektu Národního památkového ústavu Po stopách šlechtických rodů 2023: Harrachové, ale i k tradičním historickým slavnostem v našem městě tentokrát spojenými s císařskými manévry a Harrachovou osobností. Doprovodný program je zaměřen především na jeho sběratelskou činnost, literární tvorbu, cestování a veřejnou činnost. Nese název František Harrach - VZNEŠENOST ZAVAZUJE.

Závěr sezóny tvoří výstava spojená se 130. výročím založení muzea v našem městě a navazující program BYLO NE-BYLO aneb jak v Meziříčí muzeum vznikalo.

Samostatné programy se prolínají napříč celou sezónou podle zájmu škol i veřejnosti - loutkové provedení pověsti ČERTOVA STUDNA, procházka židovskou částí města MEZIŘÍČSKÁ DAVIDOVA HVĚZDA nebo povídání a hry o řemeslech a příjmeních v našem městě ZLATÉ DNO MEZIŘÍČSKÝCH ŘEMESEL A CECHŮ.

muz

NOČNÍ PROHLÍDKY: HRABĚ CESTUJE ČASEM

Co se stane, když přátelé majitele zámku získají stroj času a rozhodnou se mu splnit pět přání? To se dozvedí návštěvníci nočních prohlídek velkomeziříčského muzea v sobotu 20. května.

S pomocí technického vynálezu v podobě již zmíněného stroje času bude moci vzít hrabě František Harrach návštěvníky zámku na cestu časem. Během ní potká svého dědečka při výuce šermu, podnikne dobrodružnou cestu do Sarajeva, potká ducha bláznivé pokojské nebo se setká se svými potomky v roce 1937.

Kromě prohlídky v zámeckých pokojích se návštěvníci mohou těšit také na šermířské vystoupení na vnitřním zámeckém nádvoří a na drobné občerstvení, které pro ně bude připraveno.

Muzeum se prohlídkami zapojí do celostátního Festivalu muzejních nocí a své brány v nezvyklém čase otevře již posedmnácté. Tentokrát se návštěvníci přenesou do minulosti díky hercům ze šermířské skupiny Bravo team a Brněnské okrasné společnosti Šembera.

První prohlídka bude odcházet úderem sedmé hodiny, poslední pak v jedenáct. Jelikož se každou celou hodinu bude moci na cestu vydat jen omezený počet návštěvníků, je nutné si vstupenky předem rezervovat na telefonním čísle 566 522 206. Dospělí zaplatí 80 korun, děti polovinu. **muz**

Divadelní představení Mlčeti zlato, 12. dubna

Vernisáž výstavy Pavly Kamanové, 13. dubna

Divadelní představení Shirley Valentine, 21. dubna

*Koncert k 25. výročí od založení sboru Harmonie, 23. dubna
Foto: Tomáš Valík*

Koncert KPH – Radek Bagár, 26. dubna

Divadelní představení Pro tebe cokoliv, 27. dubna

ŽLUTÉ KVĚTY ZAPLAVÍ NAŠE ULICE V KVĚTNU

Tisíce dobrovolníků oblečou žlutá trička a vyrazí do ulic nabízet květy s letošní světlemodrou stužkou. Ke každému kvítku dárce obdrží i letáček s informacemi, jak snížit riziko nádorového onemocnění plic.

Pokud zájemci o žluté květy ve středu dobrovolníky v ulicích nepotkají, budou mít možnost je získat na prodejních místech až do neděle 14. května. Seznam míst bude uveřejněn na webu sbírky www.cdpr.cz.

ŘEMESLNÝ TRH

Z důvodu konání Tradičního řemeslného trhu bude náměstí ve středu 10. května pro vozidla, mimo výjimku zásobování, uzavřené. Využijte tak, prosím, k parkování například odstavnou plochu v bývalém areálu Svit. Děkujeme za pochopení.

SPORTOVCI MĚSTA ROKU 2022

Jednotlivci do 19 let

1. Sára Pavlidu (atletika)
2. Dana Harvey (skicross)
3. Tomáš Neufuss (atletika)

Jednotlivci nad 19 let

1. David Křenek (hokej)
2. Martin Maštera (stolní tenis)
3. Milan Bartůněk (handicap sport)

Družstva do 19 let

1. junioři (volejbal)
2. dorost (fotbal)
3. mladší dorostenky (házená)

Družstva nad 19 let

1. muži (volejbal)
2. ženy (požární sport)
3. muži „A“ (stolní tenis)

Jednotlivce a družstva do 12 a 15 let vyhlášené bez pořadí, stejně jako trenéry, zvláštní ocenění a úspěšné odchovance najdete na našem webu včetně fotografií z akce.

PŘEHLED INVESTIČNÍCH ZÁMĚRŮ ŠKOL JE SCHVÁLEN

V rámci realizace projektu MAP III rozvoje vzdělávání v ORP Velké Meziříčí proběhla aktualizace Strategického rámce MAP vč. přehledu investičních záměrů mateřských a základních škol, školských zařízení a subjektů neformálního a zájmového vzdělávání v území ORP Velké Meziříčí na programové období 2021-2027. Dokument byl schválen Řídícím výborem MAP v březnu 2023.

V rámci realizace projektu se koncem března uskutečnila další setkání pracovních skupin, vedení se ujala Mgr. Kütreiberová ze ZŠ Měřín. Seznámila ostatní členy pracovních skupin s možnostmi využití ICT ve vzdělávání pomocí výukových aplikací jak pro zástupce ZŠ, tak i MŠ.

Do kanceláře MOST Vysočiny zavítal v březnu také pan senátor Josef Klement. Zajímal se o rozvoj vzdělávání v našem ORP a sdíleli jsme zkušenosti z realizace projektů MAP.

Veškeré informace o projektu MAP III jsou k dispozici na webových stránkách realizátora projektu pod odkazem www.masmost.cz/2015-03-09-14-27-36/projekty-o-p-s/map-iii

MASKA ROZJELA NOVÝ PROJEKT

MAS MOST Vysočiny zahajuje od začátku dubna realizaci projektu „Akční plán SCLLD pro OPZ+ MAS MOST Vysočiny“.

Pro naši organizaci jde o novou zkušenost. Dříve jsme jen zprostředkovali čerpání peněz z Operačního programu zaměstnanost, zatímco tentokrát jsme přímo příjemci dotace.

Financování zajišťuje Operační program Zaměstnanost plus a následující tři roky se pokusíme společně s našimi partnery o naplnění třech cílů.

Prvním je zaměstnání znevýhodněných osob, které jinak obtížně hledají volné pozice na trhu práce. Velkou výhodou bude, že tyto zaměstnanci najdou práci přímo v místě bydliště. MASKa bude z projektu přispívat na jejich mzdu.

V druhé části projektu dojde k vytvoření komunitního klubu v prostorách Základní a praktické školy Velká Bíteš pro zdravotně znevýhodněné děti. Ty budou moci klub navštěvovat po konci vyučování. Děti tak zůstanou v prostředí, které znají, a jejich rodiče získají lepší možnosti pro sladění vlastního zaměstnání s péčí o handicapované dítě. Pro tyto děti bude jednou ročně pořádán komunitní tábor.

Třetí část projektu se týká rozvoje komunitní práce ve třech obcích – Kozlov, Měřín a Osová Bítýška. Výsledkem by mělo být nastartování komunitního života a aktivní zapojení občanů do dění obce. V rámci projektu zaměstná MAS MOST Vysočiny komunitního pracovníka v dané obci. Ten zmapuje potřeby občanů a na základě výsledků začne s organizováním přednášek, workshopů a zapojí se do obecních akcí.

Veškeré aktuality a informace o projektu budeme průběžně zveřejňovat na webových stránkách MOST Vysočiny, o. p. s., v sekci Projekty MAS - SCLLD: Projekty MAS - SCLLD - MAS MOST Vysočiny, o. p. s.

Město Velké Meziříčí Vás srdečně zve na pietní vzpomínku obětí II. světové války a Velkomeziříčské tragédie.

5. května 2023, u památníku padlých, hřbitov Karlov ve Velkém Meziříčí
Začátek v 17:00 hodin

Ing. arch. Alexandros Kaminaras
starosta města

Akce je organizována ve spolupráci
s Českým svazem bojovníků za svobodu.

Evropský
Festival
Filozofie
Velké Meziříčí

17. ROČNÍK GLOBÁLNÍ GLOBÁLNÍ

1.–7. červen 2023
Velké Meziříčí

FESTIVALOVÁ OCHUTNÁVKA: STŘEDA * 31. 5.
19.00 * Jupiter club, kinosál | Petr Hladík: Poutník chodí pěšky. Představení stejnojmenné knihy.

ČTVRTEK * 1. 6.
17.00 * Jupiter club, velký sál
SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ – moderuje Jana Peroutková
Magda Vašáryová, Václav Bělohradský: Antropocén: emancipace od náboženství emancipace.
20:00 * Jupiter club, loutková scéna (vstupné)
KAREL JAROMÍR ERBEN: KY – KY – TI – CE – CE
ÚstaF-voiceband (Špatně zabržděno)

PÁTEK * 2. 6.
10.00 * Jupiter club
Libreto LOKÁLNÍ × GLOBÁLNÍ I.
Výukový interaktivní blok pro žáky 6. tříd ZŠ
Markéta a Petr Veličkovi, Alice Trojanová
9.00–18.00 * Náměstí | JARMARK – prodejní přehlídka regionálních výrobků. MAS MOST Vysočiny, o.p.s. Velké Meziříčí

17.00 * Jupiter club
Ekologie jako problém lokální nebo globální
Tomáš Daněk, Zuzana V. Harmáčková
17.00 * Zámek, galerie muzea
Ilustrace haiku, vernisáž výstavy
18.00 * Zámek, zámecká jídelna
Komponovaný program o haiku
20.30 * Jupiter club, velký sál (vstupné)
Adele Kristy & Live Band

SOBOTA * 3. 6.
10.00 * Festivalová kavárna, zámecká jídelna
Ota Pavlíček: Lokální a globální středověké univerzity a archeologie setkávání na evropských festivalech filozofie
Lukáš Lička: Z Káhiry do Prahy: Optika na středověkých evropských univerzitách a její lokální specifika
13.00 * Zámek, galerie muzea | Workshop/dílna ke středověké kaligrafii (přihlášky do 26. 5.)
Markéta Poskočilová: Napiš si listinu! Paleograficko-kaligrafický workshop na diplomatickou kurzivu
14.00 * Festivalová kavárna, zámecká jídelna
Josef Krob: Lokální a globální v kosmologických principech
Jiří Podolský: Evoluční hierarchie kosmu: od antropocentrismu k poznání globální struktury světa

17.00 * Jupiter club | Kdy lokální architektura může mít globální dopad. Jiří Weinzettl & Barbora Weinzettlová

20.30 * Jupiter club, velký sál (vstupné)
Vlasta Redl, koncert

NEDĚLE * 4. 6.
10.00 * Festivalová kavárna, zámecká jídelna
František Kinský: Šlechta v proměnách času.
Jan Luštinec: Harrachové. Virtus adversa vincit.
14.00 * Festivalová kavárna, zámecká jídelna
Geopolitika: Co to znamená, když řeknu, že jsem Evropan. Danuše Siering, Jan Podstatzky-Lichtenstein

15:00 * Jupiter club, velký sál
S ČERTY NEJSOU ŽÁDNÉ ŽERTY
17.00 * Jupiter club
Zdeněk Hostomský: Kdo je odpovědný za zdraví?
Petr Smejkal: Zdravý člověk, zdravá společnost – proč jsme tak málo motivováni k prevenci
20.00 * Jupiter club, velký sál (vstupné)
Harmonie: Muzikál Johanka z Arku

PONĚLÍ * 5. 6.
10.00 * Jupiter club
Libreto LOKÁLNÍ × GLOBÁLNÍ II.
17.00 * Jupiter club, kinosál
Lokální a globální ekonomika
Daniel Prokop: Spravedlnost, růst a nerovnosti – globální a lokální
Tomáš Sedláček: Snesitelná blízkost vzdálenosti
20.00 * Jupiter club, velký sál (vstupné)
Marek Orko Vácha, Zbigniew Czendlik: Talk show
Nevyžádané rady

ÚTERÝ * 6. 6.
17.00 * Jupiter club, velký sál | Panelová diskuse
Ondřej Lánský, Jiří Krejčík, Petra Gumplová:
Veřejné statky a globální spravedlnost: výzva pro odolnou společnost?
20.00 * Jupiter club, velký sál
Milan Dufek: Afterpárty s hosty

STŘEDA * 7. 6.
19.30 * Špitální kostelík sv. Kříže (vstupné)
Mezinárodní hudební festival Concentus Moraviae
Vojtěch Jakl, Kateřina Maňáková, Barbara Maria Willi: Vídeňské houslové sny

VELKÉ MEZIŘÍČÍ

MUNI
FILOZOFICKÁ
FAKULTA

Kraj Vysočina

Institute of Philosophy
Filozofický ústav AV ČR

www.festivalfilozofie.cz
@festivalfilozofie

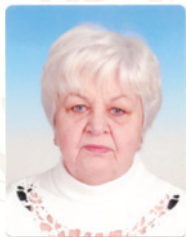
ODEŠLI Z NAŠICH ŘAD

Marie Štoksová, Oslavice, 84 let, 6. 4. 2023

Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za účast a projevené kondolence při posledním rozloučení dne 13. 4. 2023 s paní **Maríí Štoksovou** z Oslavice.

Josef Sobotka, Velké Meziříčí, 52 let, 8. 4. 2023

Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za účast a projevené kondolence při posledním rozloučení dne 18. 4. 2023 s panem **Josefem Sobotkou** z Velkého Meziříčí.

Dne 16. března oslavila 80. narozeniny naše manželka, maminka, babička, prababička, paní **Alena Vidláková** z Velkého Meziříčí.

Vše nejlepší, hodně zdraví a Božího požehnání přejí manžel, synové a dcera s rodinami

Dne 18. května uplyne rok, kdy nás navždy opustil náš syn, bratr, tatínek a strýček, pan **Jiří Kubiš** z Velkého Meziříčí.

Kdo jste ho znali, vzpomeňte s námi. Vzpomíná zarmoucená rodina.

Dne 18. května uběhne rok ode dne, kdy opustil naše řady kamarád a spolupracovník, **Jirka Kubiš**. Práce v Jupiter klubu byla smyslem a náplní jeho života. Jirka měl otevřené srdce pro lidi okolo, hýřil úsměvy, ochotou, obětavostí. Miloval techniku, nové věci a přírodu. Kdo jste ho znali, vzpomeňte s námi.

Kolegové z Jupiter klubu

Očím se ztratili, ale v srdcích zůstanou navždy...

Dne 24. května 2023 uplyne 10 let od chvíle, kdy nás navždy opustila naše milá maminka, babička a prababička, paní **Marie Štěpánková** z Křižanova.

Dne 19. června 2023 vzpomeneme 29. smutné výročí úmrtí drahého tatínka a dědečka, pana **Aloise Štěpánka** z Křižanova.

S láskou a úctou vzpomínají děti a vnoučata, rodiny Štěpánkova a Svobodova.

Dne 25. května to bude druhé výročí, kdy nás navždy opustil starostlivý manžel **Karel Havelka**.

Vzpomíná manželka a děti s rodinami.

VZPOMÍNÁME

Dne 3. května 2023 uplynou 4 roky od úmrtí pana **Jiřího Pařízka** ze Lhotek.

Dne 8. dubna 2023 jsme si v tichosti připomněli jeho 90. nedožitě narozeniny.

Stále vzpomínají manželka a děti s rodinami.

Čas plyne, jen bolest v srdcích zůstává.

Dne 7. května 2023 vzpomeneme na 20. výročí úmrtí pana **Rudolfa Pospíchala**.

S láskou a úctou vzpomíná celá rodina.

Kdo jste ho měli rádi, vzpomeňte s námi.

„Jen svíci hořící a hezkou kyticí Ti na hrob můžeme dát, chvíli postát a s láskou na Tebe vzpomínat.“

Dne 10. května 2023 uplynou již 4 roky od chvíle, kdy nás navždy opustila manželka, maminka, babička a prababička, paní **Marie Dohnalová** ze Svařenova.

Dne 17. dubna 2023 by se dožila 80. let.

Kdo jste si znali a měli rádi, věnujte jí s námi tichou vzpomínku. Manžel a děti s rodinami.

Dne 24. května to budou již dva roky, co nás opustil pan **Pavel Ryšán** z Velkého Meziříčí.

Po Tvém odchodu zbyl jenom velký žal a my s bolestí musíme žít dál...

Vzpomíná celá rodina

Dne 20. května 2023 tomu bude 10 let, co nás opustil pan **Josef Belháč** z Velkého Meziříčí.

Stále vzpomínají manželka a dcery s rodinou.

„Není smrti, zůstává stále živý, kdo spravedlivý byl a dobrotivý.“

24. května tomu bude již rok, co nás opustil pan **Josef Dvořák** ze Lhotek. Chybí nám tvá pracovitá dlaň, rada, úsměv a radost, ale přesto zůstáváš stále s námi, v našich srdcích.

S láskou vzpomíná manželka **Zdislava**, syn **Josef** a dcera **Naďa** s rodinami.

Odešel...

Život nepřináší jen krásné a radostné chvíle, ale i ty smutné. Tak jak jednou všechno začíná, tak i končí. Když přijde zpráva o skonu známého člověka, zavládne v naší duši smutek. A když nás opustí člověk, který se pral ze všech sil s nepřízní osudu skoro 5 let, je ten smutek větší.

V sobotu 1. dubna nás zastihla tato zpráva o úmrtí pana **Jana Fňukala**, který odešel z našich řad ve věku nedožitých 86 let v nemocnici v Třebíči.

Celý svůj fotbalový život spojil s kopanou ve Velkém Meziříčí, ke které jej přivedl táta. Prošel zde všemi věkovými kategoriemi a již v roce 1955, tedy ve svých 18 letech, hrál za „A“ tým mužů, v němž úspěšně pokračoval až do sezony 72/73. Po ní navázal skvělou trenérskou kariérou, kterou zakončil až v roce 1989 u „B“ týmu mužů. Velkomeziříčské kopané byl vždy věrný i v dobách, kdy se nedařilo, a zůstal jí věrný až do posledních dnů svého života, neboť patřil ke stálým návštěvníkům domácích zápasů „A“ mužů. Velmi si vážil toho, že se zde hrála 10 let divize a také 8 let MSFL. A rád, pokud mohl, se na ni chodil dívat, protože zápasy měly velmi dobrou úroveň. A i když se kvůli svému zdraví již nemohl zúčastnit jako divák, stále se o kopanou ve Velmezu zajímal.

Takže mi dovolu ještě na závěr říci: „Honza žil fotbalem, ke kterému přivedl i svého nejstaršího syna, také Jana. Ne nadarmo se říká, že člověk nám začne chybět, až když nás opustí. Vzpomínka na upřímného člověka, kamaráda a přítele zůstane navždy!“

Čest jeho památce!

Otto Doležal,
Fotbalový klub Velké Meziříčí

SOUKROMÁ INZERCE

Nabízíme zpracování (nařezání, našťipání, srovnání) dřeva. Tel.: 731 457 371

Koupím historický motocykl nebo moped možno i nekompletní, díly aj. Tel.: 774 746 668

Koupíme nemovitost ve Velkém Meziříčí a okolí, dům, byt, st. pozemky, pole, lesy, i v exekuci, platba v hotovosti. Tel.: 605 054 470

Provádím veškeré malířské a natěračské práce. Tel.: 605 054 470

Prodám suché palivové dřevo, smrkové cena od 1090 Kč za metr. Nabízíme i přepravu dlouhé kulatiny. Tel.: 605 054 470

Půjčím štípací a řezací automaty. Tel.: 731 457 371

Prodám nový herní počítač skládaný z komponent. Počítač je určený pro náročnější hry,

ale i pro grafickou, či projekční činnost. Cena 20 000 Kč. Nabízím záruční i pozáruční servis. Dále nový kancelářský počítač zaměřený na spolehlivost a nízkou spotřebu energie za 18 000 Kč. Nabízím také zálohování dat a řešení technických problémů s PC, telefony a dalšími zařízeními. Volejte na 731975328.

Vykupuji kulatinu i dřevo „na stojáka“, které pokácíme, odvoz zajištěn. Tel.: 731 457 371

Celoročně prodáváme výhodně směs pro nosnice a králiky, nyní 25 kg za 340 Kč. (prodáváme od 9 do 19 hodin vždy po telefonické domluvě). Tel.: 737 477 773, Hrbov 42 www.novotny-hrbov.unas.cz

Koupím truhlářskou srovnávačku / hoblovku / s protahovačkou KDR nebo ROJEK. Tel.: 774 707 147

Prodám levně 2 polštáře péřové nové. Zn. Stěhování, Tel.: 724 851 044.

Sportoviště VM
hledá
Plavčíky

- Požadavky**
- věk 18 let a více
  - dobry zdravotni stav
  - fyzická kondice
  - časová flexibilita
  - spolehlivost

- Nabízíme**
- odpovídající platové ohodnocení
  - kurz vodního dozoru
  - mladá a přátelský kolektiv

Pokud Vás nabídka zaujala, kontaktujte Karla Vidláka
+420 724 048 215
vidlak@sportovistevm.cz

Vhodné pro studenty i na více let.

Sportoviště VM

Ředitel příspěvkové organizace Sportoviště VM vyhlašuje výběrové řízení na pozici **SPRÁVCE SPORTOVIŠTĚ**
Na dobu neurčitou, termín nástupu: červenec/srpen
Bližší informace sdělí Ing. Michal Hořínek, tel.: 724 006 983
Více informací naleznete na www.sportovistevm.cz v sekci aktuality

Nabízíme těžbu dřeva harvestorem, ruční těžba, vyvážení dřeva, odvoz a výkup dřeva. Možnost i za odvoz dřevní hmoty. Tel.: 731 457 371

Koupím motocykl Simson Enduro nebo Electronic nebo MZ ETZ 150/250 nebo Jawa 350/632-640. Tel.: 775 240 360

Provádíme rekonstrukce bytového jádra, zednické práce a stavební práce. Tel.: 777 700 901

Prodám štípané dřevo – dub, buk, smrk, borovice. Doprava zajištěna. Tel.: 731 457 371.

Koupím byt ve Velkém Meziříčí – Velké Bíteši. Tel.: 606 662 871

Prodám stavební parcelu. Tel.: 605 054 562

Koupím československé dukáty aj. zlaté mince. Tel.: 778 080 060

Koupím pozemek – zahradu v oblasti Velkého Meziříčí. Tel.: 606 662 871

Prodám palivové dřevo (štípané). Tel.: 605 054 470

Koupím vojenskou výstroj např.: vysouvací nože, tropické klobouky, oblečení pískové zelené, modré barvy, kanady boty okované-plátěné, maskáče, muniční bedny, bundy s kožichem, ruksaky. Nabídněte cokoliv i poškozené! Volejte nebo prozvoňte na tel.: 732 400 672. Děkuji

Koupím staré hračky, šlapací autíčka, pивní lahve s nápisem, plechovice od olejů, motocykly a součástky k nim. Tel.: 732 400 672. Děkuji

Koupím stavební pozemek ve VM a okolí. Tel.: 731 457 371

nově v Domě zdraví

krásný masáže

tel.: 731 344 665

STING

**#Nákup, prodej
a pronájem nemovitostí**

**#Ocenění nemovitostí
k dědickému řízení**

Jiří Krča
606 662 871
www.rksting.cz

Město Velké Meziříčí hledá vhodného uchazeče na pracovní pozici **ARCHITEKTA** (urbanisty) – pracovníka oddělení investorské činnosti na 0,5 úvazku na dobu určitou (zástup za mateřskou a rodičovskou dovolenou) termín nástupu: červen 2023 bližší informace podá Bc. Antonín Šilhavý tel.: 566 781 213, e-mail: silhavy@velkemezirici.cz

oresi
KUCHYNE

7% SLEVA
POUZE PRO VÁS
VYŠKŘÍPKY
VCELE SLEBY
NAD RAMEČKÁKCI
KUPON

slava až 40% NA KUCHYNĚ

Dolti chytré kuchyně
Doltilcollection by Caparella
Livanza
BAU FOR MAT

Zafixujte si akční ceny teď, realizujte kdykoli..

Akce platí do 30. 6. 2023

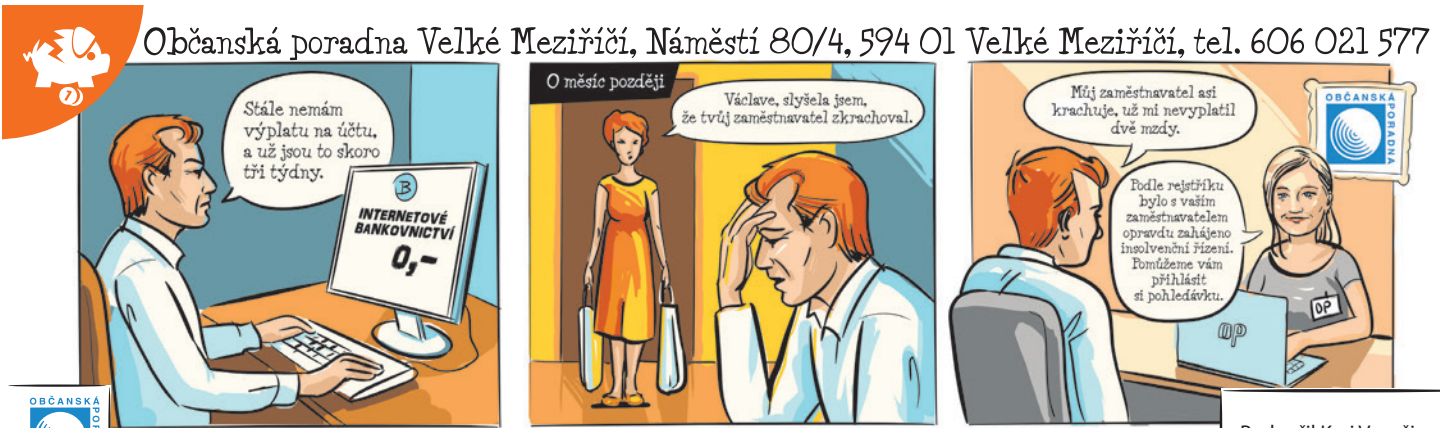
v **Třebíči** - Komenského náměstí 135/3 (Obchodní dům Máj),
e-mail: trebic@oresi.cz
tel.: +420 568 421 568, +420 724 665 065

ve **Žďáře nad Sázavou** -
Nákupní centrum Žďár, Brněnská ulice, e-mail: zdar@oresi.cz,
tel.: +420 561 206 018, +420 561 206 019.

Město Velké Meziříčí hledá vhodného uchazeče na pracovní pozici **redaktor** termín nástupu: ihned bližší informace podá Ing. Pavel Stupka tel.: 566 781 030, e-mail: stupka@velkemezirici.cz

Občanská poradna Velké Meziříčí, Náměstí 80/4, 594 01 Velké Meziříčí, tel. 606 021 577

Víte, že pohledávku dlužné mzdy si může zaměstnanec přihlásit do insolvenčního řízení vedeného na jeho zaměstnavatele? Občanská poradna Vám může pomoci s vyplněním potřebných formulářů.

Podpořil Kraj Vysočina

PŘIJĎTE SI PRO

**NOVOU
KOUPELNU**

KOUPELNOVÉ STUDIO

VELKÉ MEZIRÍČÍ

Pod Hradbami 2002/1

AKCE

**3D NÁVRH
KOUPELNY**

ZDARMA

*pouze do
31.5.2023*

www.maro.cz

778 531 326

koupelnyvm@maro.cz

Rosteme a nabíráme:

- ✓ Obsluha CNC obráběcích strojů a brusek
- ✓ Kontrolor kvality
- ✓ Obchodník
- ✓ Elektroúdržbář elektromechanik CNC

- ❓ Hledáte perspektivní zaměstnání?
- ❓ Chcete si zlepšovat svoji kvalifikaci?
- ❓ Pracovat v moderní a prosperující české strojírenské firmě?
- ❓ Máte zkušenosti v oboru a chcete je dále rozvíjet?
- ❓ Nebo naopak zkušenosti nemáte a chcete je získat?

**U NÁS TO
MOŽNĚ JE!**

STAŇ SE I TY SOUČÁSTÍ SANBORNŮ

Za dobře odvedenou práci Vás čeká slušná odměna a navíc:

- 👍 zkrácená pracovní doba 7,5 hodiny denně a k tomu 5 týdnů dovolené
- 👍 příspěvek 15.000 Kč za rok na dovolenou, sport, kulturu či zdraví
- 👍 odměna 1.500 Kč měsíčně za naplněnou docházku
- 👍 vánoční odměna 5.000 Kč při dosažení cílů firmy
- 👍 ve firemní kantýně dobé jídlo za pár kaček

**A HLAVNĚ -
jednáme férově
a nabízíme
jistotu práce za
dobré peníze**

VÍCE INFO NA: www.sanborn.cz/pridejte-se-k-nam

KONTAKTUJTE NÁS:

 720 026 230

 filipova@sanborn.cz

SOCIÁLNÍ SLUŽBY MĚSTA VELKÉ MEZIŘÍČÍ

SVÁTEK MATEK A MY

Tento svátek letos vychází na 14. května. Je to den, kdy by měl každý vzpomenout na svou matku a poděkovat jí za lásku, kterou nám dala a kterou jsme jako dobrou štafetu předaly zase my svým dětem. Povšimli jste si, že slovo máma se v mnoha zemích říká podobně? Maminku máme spojenou s obrazem svého dětství. Dětství jsme každý prožívali jinak, ale právě díky maminkám většina z nás šťastně. My, ženy v DPS, patříme k těm, co se za mateřstvím už jen s láskou ohlížejí. Přesto dobře víme, že máma zůstane mámou až do posledního dechu. Žena má ve společnosti nejrůznější role. Jsou dnešní „moderní“ maminky jiné, než jsme byly my? Nemyslíme si to. Samozřejmě existují i ženy, které dokážou opustit své děti a sobecky myslet jen na sebe. Takové matky se vyskytovaly ve všech dobách, ale bylo jich naštěstí vždy málo. Maminka byla a je pro většinu dětí jistotou, že domov s ní je bezpečné místo pro život. To je také důvod, proč tuto roli ženy oslavují lidé na celém světě.

Snad nebude na škodu připomenout si trochu historie. O Svátku matek jsou nejstarší záznamy z doby před naším letopočtem, kdy se tento svátek slavil ve starém Římě 1. března a říkalo se mu MATRONÁLIE (mater = matka, pater = otec). V dobách feudalismu se slavívala tzv. Mateřská neděle. Bývalo to v předvelikonočním období a v tento den dostávali v některých zemích sloužící volno, aby mohli navštívit své matky. Toto datum dodnes zůstalo svátkem ve Velké Británii. Novodobý Svátek matek se rozšířil nejvíce ve 20. století. V Československu se začal slavit zásluhou Alice Masarykové v roce 1923. V Evropě se nyní slaví v různých měsících. V únoru si jej připomínají Norové, v březnu země Velké Británie, v květnu Maďarsko, Portugalsko, Španělsko a my, první červnovou neděli Švédové, Francouzi a lidé v dalších frankofonních zemích.

Co říci na závěr? My, co jsme dnes už babičkami a prababičkami, blahopřejeme mladým maminkám k jejich svátku a věříme, že láska a péče, kterou ony nyní dávají svým dětem, se jim vrátí – v radosti z nich, v pocitu štěstí a klidného domova. Tak – milé současné maminky – víme, že to nemáte lehké, ale zvládnete to! Buďte hodně zdravý a ať vám děti rostou k radosti.

Ženy z DPS

DĚJE SE V KNIHOVNĚ tentokrát na téma AKVIZICE

MĚSTSKÁ
KNIHOVNA
Velké Meziříčí

Akvizice, neboli nově získaná věc. V našem profesním světě chápáno jako obvykle koupí či někdy též darem nabytá knihovnická jednotka, nejčastěji klasická kniha. Ovšem oním přírůstkem může být i CD s audioknihou či společenská hra. V loňském roce jsme fond rozšířili o 1 231 novinek celkem za 372 262 Kč.

Nejvíce nakupujeme na internetu, přímo v akvizičních knihovnických portálech, které nám logicky nabízejí vyšší slevy než kamenné obchody. Ovšem ty také čas od času navštěvujeme, protože třeba odbornou literaturu si rádi před koupí prohlédneme zevrubně. Regionální díla pořizujeme přímo od autorů, nebo oslovením obcí v širokém okolí. E-shopy s hračkami, zrovna jako klasická hračkářství, jsou zdrojem deskových her. Stále ještě k nám také zajíždí osobně prodejci či zástupci malých nakladatelství. Někdy také sháníme konkrétní titul ber kde ber. Zajímavé by bylo i povídaní, jaká díla z rozsáhlé knižní produkce vybíráme a která úmyslně pomíjíme, ale to snad někdy příště.

Ted' si totiž jen tak zlehka naznačíme proces zpracování. Každému nováčkovi je nejprve pořízen záznam v přírůstkovém seznamu, aby byl čtenářem i knihovníkem později hravě nalezen v elektronickém katalogu. Potom ho bystré oko prohlédne, zda je správně vsazen do vazby, není otlučen či jinak poškozen. Pokud projde vstupní kontrolou, dostane se mu orazítkování na striktně daných stránkách, označení štítky pro lepší vyhledávání a obalení krycí fólií, aby vydržel co nejdéle svěží, až půjde z ruky do ruky, z tašky do tašky, z domácnosti do domácnosti. A to v nejlepším případě po řadu let. Tedy pokud jsme se díky našim zkušenostem a znalostem trefili do vašeho čtenářského vkusu při AKVIZICI.

Text: Ivana Vaňková, foto: Josef Hřeben

ZE ZÁMKU

DÍL 17: SBÍRKA ARTEFAKTŮ Z 1. SVĚTOVÉ VÁLKY

Jak je patrné z minulých dílů seriálu, jsou muzejní sbírky velmi pestré. Nejen že se vážou k regionální historii, ale jsou spojeny i s událostmi ovlivňující historii světovou. Do této kategorie samozřejmě spadají i obě světové války. Tentokrát se zaměříme na první světovou válku a na sbírky s ní související.

Ačkoli si možná hned představíme vojáka se zbraní, existuje množství dalších zajímavých artefaktů, které s touto dobou souvisí. Součástí výstroje byly i ryze praktické a nepostradatelné předměty, jako je třeba jídelní vybavení. Ve sbírkách tak nalezneme **smaltovanou polní láhev s korkovým uzávěrem** a oddělitelným pítkem vyrobenou brněnskou firmou Brüder Gottlieb und Brauchbar v roce 1916. Nechybí ani smaltovaná jídelní miska skládající se z misky a horního krytu, který mohl plnit funkci talíře. Esšálek, jak se této misce také říkalo, se do muzea dostal darem v roce 1933. Z jídelního vybavení se dochovala také plechová hranatá láhev, kterou měli ve výstroji českoslovenští legionáři na Rusi.

Hned v několika typech a kusech nalezneme ve sbírkách tašky a menší taštičky na municí. Často se jednalo o malá kožená pouzdra, která se připínala na opasek. Máme ale i větší **zásobníci**, která je potažena zvířecí srstí. V roce

1934 daroval Vilém Hiršberg do sbírek také ruský vojenský tlumok z roku 1914.

Během první světové války se začaly používat chemické bojové plyny, a tak bylo třeba vojenskou výstroj rozšířit i o **protiplýnové masky**. Obličejová část naší masky je vyrobena z jemného hustého plátna se skleněnými očními a s popruhy pro upevnění. Součástí masky je samozřejmě plechová válcovitá krabička s filtrem.

Jelikož moderní válka s sebou přiná-

Z první světové války se také dochovaly pamětní skříňky či malé pomníčky, které připomínají jednotlivá tažení či boje. Skříňka uložená v depozitáři obsahuje památky na boj 33. pěšího pluku v roce 1918 na italském bojišti u Doss Alto. Nalezneme zde kameny z bojiště, obratel, granátové střepiny, náboj a nábojnice. Východní

frontu připomíná malý sádrový pomníček, kde je uvedeno, že se jedná o upomínku na polní tažení Zlotniki v březnu 1916.

šla zvýšenou míru smrtelných zranění, při kterých nebylo možno padlého identifikovat, byli vojáci vybaveni **identifikačními štítky**. Nejednalo se přímo o známku s vyraženými údaji, ale byl to spíše kovový medailonek s malým pantem, kdy byl uvnitř umístěn papírový identifikační štítek, kde se nacházelo jméno, rok narození, adresa, rok narukování a další potřebné údaje. Jedna ze známek patřila velkomeziříčskému profesorovi Heindlovi, který dle záznamu ve vloženém lístku měl narukovat v roce 1915.

Text a foto: Lucie Pavelcová

PŘEDCHOZÍ DÍLY
NAJDETE ZDE

ZÁKOPOVÉ UMĚNÍ

V souvislosti s válečnými událostmi pak nesmíme zapomenout ani na zákopové umění. Na bojišti se totiž nejen bojovalo a umíralo, ale také tvořilo. Příkladem lidské činnosti jsou výrobky z materiálů posbíraných na bojišti. V našem případě se jedná o několik předmětů vyrobených z nábojnic, mezi kterými se nachází i stojánek na pera s kalamá-

řem, který vyrobil jeden z ruských legionářů.

Ve sbírkách nalezneme také soubor prstenů a náramků připevněných na tvrdém kartonu. Na štítku je uvedeno, že předměty vyráběli za první světové války vojáci a ruští zajatci z aluminiových zapalovačů a podobných materiálů.

GRAFOMOTORIKA – VRCHOL LEDOVCE

Ve Speciálně pedagogickém centru (dále SPC) se našim dětským klientům věnujeme, mimo jiné, také formou speciálně pedagogických intervencí. Tato podpora si klade za cíl nejen všestranný rozvoj předškolních dovedností (zrakové a sluchové vnímání, předmatematické představy, prostorová orientace a grafomotorika), ale také intenzivní podporu oblastí, které mohou být výrazněji deficitní vlivem zdravotního postižení (smyslové, tělesné, vady řeči, mentální retardace). V minulých článcích našeho SPC jste se seznámili s nejčastějšími vadami řeči. Proč tedy nyní právě grafomotorika? Vývoj grafomotoriky, jemné motoriky a hrubé motoriky je úzce propojen s vývojem řeči.

Co znamená slovo „grafomotorika“?

Jedná se o psychomotorickou činnost, kterou vykonáváme při kreslení a psaní. Její úroveň významně ovlivňuje kresbu a písemný projev dítěte. Ke zvládnutí psaní dítě potřebuje získat řadu schopností, dovedností, zkušeností a návyků. Dovednost psaní je pro představu viditelný vrcholek ledovce. Jak všichni víme, podstatně větší část ledovce se ukrývá pod hladinou. Mezi nedílnou součástí rozvoje grafomotoriky patří především přirozený rozvoj oblasti hrubé a jemné motoriky. Člověk se přeci zdokonaluje od velkých pohybů k malým. Pokud má dítě problém s kreslením či psaním, jeho celkové pohybové dovednosti jsou obvykle první oblastí, na kterou je třeba se zaměřit.

Pohybem ke správnému psaní, aneb ať žije hrubá motorika

Hrubá motorika vychází z pohybu velkých kloubů, zahrnuje pohyblivost končetin a celého těla. Zdokonaluje se při chůzi, běhu, poskocích, při všech pohybových hrách. Nejrychleji se rozvíjí v prvních dvou letech života, ale nepřestává se zlepšovat a automatizovat až do dospělosti.

Dítě předškolního věku ke svému zdárnému vývoji potřebuje **denně přirozený pohyb**. Vůbec nevádí, není-li vaše dítě zrovna „sportovně nadané“ a pohyb příliš nevyhledává. Zvedněte jej od tabletu a jděte spolu do lesa nebo na hřiště. Vyčázkou můžete zpestřit chůzi po obrubníku, v rámci běhu např. zkusit slalom, přeskokovat kaluže, kameny, skákat po jedné noze, přes švihadlo, skákat v pytli, skákat panáka, chodit po chůdách... Děti milují také házení všeho a všude... Můžete se strefovat šiškami do stromů, házet klacík pejskovi, v zimě se navzájem koulovat. Fantazii se meze nekladou.

Skládám, skládáš, skládáme. Představuje se vám jemná motorika? Jemná motorika je řízena aktivitou drobných svalů, jedná se o postupné zdokonalování jemných pohybů rukou, uchopování a manipulace s drobnými předměty. Rozvoji jemné motoriky napomáhají každodenní činnosti, sebeobsluha, manipulační hry, tvořivé a rukodělné činnosti. Zkoušeli jste s dětmi navlékání korálků, těstovin, rozstříhaných slámek? Nechte dítě např. navléct si ponožky, zapnout suchý zip, knoflík, zavázat tkaničku, hrát si na Popelku přebíráním luštěnin, cvrkat kuličky, namotávat vlnu ... Námětů a činností, jak rozvíjet jemnou motoriku, je na webu nespočet. Jde ale především o zapojení těchto činností do přirozeného denního rytmu. Děti všeobecně rády pomáhají v domácnosti, chtějí se cítit užitečné. **Zapojte proto své dítě do všech domácích prací** i za cenu, že po něm v kuchyni zůstane větší nepořádek. Mimo jiné, každý předškolák by měl mít na starosti nějaké jednoduché domácí práce, aby si tak nenásilně přivykal na povinnosti ve škole.

A zpět ke grafomotorice

Pro stimulaci a rozvoj grafomotoriky dítěte předškolního věku je vhodné zvažovat pohybové cviky na uvolnění ramenního a loketního kloubu, zápěstí a prstů, dále uvolňovací grafomotorické cviky. Až poté by měl následovat nácvik jednotlivých grafických prvků. Ve své praxi se často setkáváme s napětím ruky a zvýšeným přitlakem na psaní náčiní. Vězte, **že nejlepší přípravou na psaní ve škole je dobře motivované rytmické čmáraní na velké ploše papíru.**

**Za Speciálně pedagogické centrum při ZŠ a SŠ Březejc
Mgr. Klára Dufková
a Mgr. Marie Vondráčková – speciální pedagožky**

ÚŘAD NA JAŘE SBÍRÁ NÁVRHY NA ZMĚNU UŽÍVÁNÍ POZEMKŮ

Městský úřad Velké Meziříčí, odbor výstavby a územního rozvoje, úřad územního plánování dává na vědomí všem majitelům pozemků v katastrálních územích Velké Meziříčí, Mostišťe, Olší nad Oslavou, Hrbov, Svařenov, Dolní Radslavice, Lhotky a Kúsky, že probíhá sběr návrhů na Změnu č. 1 územního plánu Velké Meziříčí. Návrhy podávejte do 30. června 2023 buď prostřednictvím datové schránky městského úřadu, osobně v kanceláři č. 322 městského úřadu, nebo e-mailem na adresu nevrtal.v@velkemezirici.cz.

**Úřad územního plánování
Velké Meziříčí**

BUDE ZAVŘENÁ SPOJKA OBCHVATU S TŘEBÍČSKOU

V sobotu 10. a v neděli 11. června od 7 do 16 hodin bude uzavřena spojovací komunikace mezi obchvatem kolem Oslavice (II/360) a Třebíčskou ulicí, a to v délce 200 metrů od obchvatu až po hřiště s umělou trávou. Důvodem je konání krajské hasičské soutěže mládeže a dorostu a vyhrazení místa pro parkování vozidel.

POZOR! KULTURNÍ GRANT JE OTEVŘENÝ ŽÁDOSTEM

Z Grantového programu podpory kultury zbývá rozdělit 130.000 korun. Město vyhlašuje průběžnou výzvu pro rok 2023.

O podporu z grantu mohou žádat pořadatelé tradičních i nových kulturních akcí, které zvyšují zájem obyvatel a návštěvníků města o kulturní dění a dědictví. Podporu mohou získat i pořadatelé vzdělávacích akcí zvyšujících kulturní kompetence dětí, mládeže a dospělých a v neposlední řadě i tvůrci prezentující literární či audiovizuální díla se vztahem k historii a kultuře města. Projekt musí být realizován do konce roku 2023.

**PODROBNOSTI
NA WEBU MĚSTA**

ČAS NA ČTENÍ SE BLÍŽÍ

Druhý ročník akce Čas na čtení se uskuteční již v pátek 19. května od 17:00 hodin. Těšit se můžete na zajímavé čtenáře – ředitelku knihovny Ivanu Vaňkovou, organizátora akce Muzikanti dětem Radovana Hajného, starostu města Alexandrose Kaminarase, vedoucí ekocentra Baliny Janu Audy nebo dramatický kroužek ZŠ Oslavická. Různé pohádkové příběhy si tak můžete přijít poslechnout do knihovny, na základní uměleckou školu, do obřadní síně radnice, na Ostrůvek nebo na malou (loutkovou) scénu.

Každá ukázka z dětské knihy trvá 30 minut a začíná se číst vždy „v celou a o půl“ (17:00, 17:30, 18:00, 18:30, 19:00). Místa můžete navštěvovat dle vlastního pořadí a určit si tak sami, jaký příběh uslyšíte jako první, a jaký jako poslední.

Odměny za správně vyplněný soutěžní čtenářský pas je možné si vyzvednout od 19:30 do 20:00 hodin v Knihkupectví Pod Věží. **tik**

V HUSOVĚ DOMĚ FÉROVĚ POSNÍDÁTE

Město Velké Meziříčí ve spolupráci s místním evangelickým sborem pořádá Férovou snídani (www.ferovasnidane.cz). Připoj se tak k řadě Zdravých měst, které podporují Světový den pro fair trade (spravedlivý obchod) touto akcí. Férová snídaně má podobu komunitního pikniku a koná se celorepublikově pravidelně druhou květnovou sobotu.

Fair trade aktivity mají za cíl podpořit pěstitele ve světě tím, že se s jejich výrobky seznámíme a nakoupíme je za férovou cenu. Na zahradě Husova domu budete mít příležitost některé dobroty ochutnat výrobci i o férovém obchodopěstitele, ale také na rukodělné

Na piknik si můžete vzít do kávy v termosce, fairtradový kakaem, fairtradové banány. Žete seznámit i s některými možnostmi přinést svůj vlastní výrobek k ochutnávce či vyzkoušet pochutiny připravené sousedy. Součástí programu bude i soutěž o nejlepší buchtu nebo pomazánku a miniprogram pro menší i větší děti.

Druhý ročník této akce ve Velkém Meziříčí proběhne v sobotu 13. 5. 2023 od 9:00 do 17:00 hodin. Během dne vystoupí Matěj Hampl a Hana Tichá, Martin Sedlák a Jenda Novák, dále pak skupina Four covers.

Přijďte se do Husova domu dozvědět více o fair trade hnutí, podpořit dobrou věc a zároveň ochutnat domácí šťávu, kávu a tak podobně. **Markéta Slámová**

a dozvědět se víc o konkrétních výrobcích, které se vztahují nejen na výrobce po celém světě.

košíku například fairtradovou džus, sušenky s fairtradovým Během Férové snídaně se můžete seznámit s některými výrobky. Zároveň máte možnost vyzkoušet pochutiny připravené

NESDĚLENÁ VĚDOMOST ČI DOVEDNOST VLASTNĚ NEEXISTUJE

Jan Uher

Začátkem letošního roku byl restaurátor dřevěného nábytku Josef Filip oceněn titulem Mistr tradiční rukodělné výroby Kraje Vysočina. Restaurátorská dílna ve Velkém Mezíříčí funguje již druhou generaci, ale tradice truhlářské a stolařské dílny sahá daleko hlouběji. Generací řemeslníků, kteří to umějí s hoblíkem a pilkou, je dokonce pět. Poslední v řadě je syn Jan Filip. Oba dva dovedou o své práci poutavě vyprávět.

Restaurováním starého dřevěného nábytku se zabýváte mnoho let, truhlářstvím a stolařstvím několik generací. Začátkem letošního roku jste získal úctyhodný titul Mistr tradiční rukodělné výroby Kraje Vysočina. Co to pro vás znamená?

Josef: Mám z toho radost a vážím si toho. Ale nevím, jestli mi takové uznání náleží.

Určitě ano. Dáte si ho třeba na svoje webové stránky?

Josef: Zatím jsme o tom takto nepřemýšleli. Stránky chceme nyní trochu předělat, přidat tam fotografie z vagonu Slovenské strely, který jsme dělali před rokem, protože to byla zajímavá zakázka. Takže možná potom. Ale chceme to udělat, protože to fotil Jirka Michlíček, který mezi tím zemřel a fotky jsou opravdu moc hezké.

Jan: Upřímně vám řeknu, že stránky jsou sice hezká věc, ale v množství zakázek nám moc nepomáhají. Drtivá většina nových zákazníků přišla na osobní doporučení. Vždycky se ptáme, jak na nás přišli, a z webovek je to minimum.

Můžete našim čtenářům vysvětlit, jaký je rozdíl mezi truhlářem a stolařem?

Josef: Kdysi to bylo takto rozdělené, protože to řemeslo mělo velice široký záběr. Stolař vyráběl především stoly, židle, lavice, prostě nekorpusový nábytek a truhlář korpusový. To znamená skříně, truhly, komody... Rozdělování se přestalo používat, mám alespoň ten pocit, po druhé světové válce. Já už jsem se vyučil truhlářem. A tam je zahrnuté vše.

Vy jste ale restaurátoři, zvládnete obojí?

Josef: Samozřejmě. My musíme zvládat ještě mnoho dalších řemesel. A občas si říkáme, že naším stálým průvodcem je chemie. Dřevo musíme chránit před houbami, červotoči a dalšími škůdci, kteří mohou nábytek zcela zničit.

Zůstaňme ještě u těch řemesel. Co všechno si dokážete udělat sami?

Jan: Opravujeme i vyrábíme nové zámky, kování, patinujeme... Když je něco vykládané perletí nebo slonovinou, tak to musíme umět taky. Řemesel, která zvládáme, je hrozně moc, protože řemeslníků, kteří by byli toto schopní a ochotní udělat, ubývá. A když už by se toho ujali, bylo by to za dlouho a příliš drahé.

To tedy koukám. Skutečně dokážete i zámečnickou práci?

Jan: To je jednoduché. Vezmete pilník a jdete na to. Opravdu! Teď jsme tady měli na praxi kluka, který se učil na řezbáře. A jemu mistr říkal to samé: „Řezbařina je úplně jednoduchá. Prostě vezmeš špalek a odsekáš všechno, co tam

Slovenská strela

nemá být. A je to hotové.“ Když jsem byl na stáži v Berlíně, říkal mně tamní mistr, že restaurátor musí umět úplně všechno. Ale všechno přece jen neděláme. Na odlitky z mosazi máme báječného slévače, který nám odleje, co potřebujeme.

To jste tedy umělci...

Jan: Nejsme! Jsme řemeslníci, kteří používají technologie z 18. až 19. století.

Josef: My tam totiž své umění ani nesmíme dát. Nesmíme tam zanechat svou tvůrčí stopu. Musíme dokonale ctít rukopis řemeslníka, který tu věc vytvořil.

Správně zrestaurovaná věc vypadá jako dobře udržovaná a musí být funkční. Svůj věk ale přiznává.

Jan: Někdo si myslí, že zrestaurovaná věc má vypadat jako nová. Ale to je špatně. Správně zrestaurovaná věc vypadá jako dobře udržovaná a musí být funkční. Svůj věk ale přiznává. Takže kdyby vám někdy nějaký „restaurátor“ říkal, že to celé obrousí a nalakuje, raději to konzultujte s dalšími odborníky. To není restaurátor, ale kutil. Dobrým kutilům a všem restaurátorům totiž nesmí chybět pokora.

Takže když dostanete do rukou třeba židli, kterou už někdo opravoval před vámi a podle vás ne zrovna nejcitlivěji, podle čeho se řídíte?

Jan: Podle přání zákazníka. Řekneme mu náš názor a vysvětlíme, co by podle našeho hlediska bylo nejlepší. A pak se samozřejmě řídíme i jeho finančními možnostmi. Tu věc donesl proto, aby z ní měl radost a aby mu dál sloužila. A ta hranice,

do čeho se ještě pustit a do čeho již ne, je velmi tenká.

Josef: Přístup k restaurátorství se ale proměňuje. Stále více se ctí to staré. Nedávno jsme se stavovali v Berlíně v restaurátorské dílně, vzpomínali a hodnotili, kam se naše řemeslo za ty roky posunulo. A došli jsme k tomu, že v Německu i u nás se používají především konzervační techniky a zachovává daný stav. Prostě si čím dál tím víc vážíme stáří a neschováváme ho.

Mohli bychom se ještě vrátit k té Slovenské strelě? To jste měli celý vagon tady v dílně?

Josef: Ale ne. Restaurovali jsme dřevěné části v interiéru. Byla to krásná a zajímavá práce, dvě auta latiček, dveří a skříněk! Některé části jsme jen restaurovali, něco jsme museli udělat úplně nové. Třeba kuchyňku, která byla úplně shnilá. Práce byla původně naplánovaná na rok, pak na dva, a nakonec prodloužená skoro na tři. Spolupráce mezi jednotlivými obory byla totiž extrémně náročná, a ještě se do toho vložil covid. U takto velkých a složitých zakázek je ale nějaké prodloužení termínu normální. Výsledek je ale pěkný. Čistý funkcionalismus, obrázek doby.

Kdo vás živí? Jsou to spíš velké zakázky, od institucí, nebo mnoho drobných od normálních lidí?

Jan: Soukromí vlastníci a potom částečně větší zakázky.

Josef: Hodně zakázek nám také přichází od aristokratů. Dovedou si vážít toho, že práci provedeme kvalitně. A také vědí, jak se k historickému nábytku chovat. A příjemné je to i pro nás, protože i po letech

vypadá stále pěkně. Na zakázky nespěchají, jde jim opravdu o výsledek. Neberou to tak, že je to jenom pro ně, ale i pro ty, kteří přijdou po nich. Ale to je součást jejich hodnot a vnímání světa. Znalí historii svého rodu a pracují pro jeho budoucnost. A nic s námi nesepisují. Domluvíme se, podáme si ruku a tím je to hotové. Naprosto nám důvěřují, i když nám svěřují opravdu velmi cenný kus nábytku. A upřímně řečeno, nedovedu si představit, že bychom je podvedli. Vždy s námi jednali uctivě a s pokorou, která mně mnohdy u některých lidí chybí.

Úplně jiná je situace, když máme státní zakázku. To vypukne neskutečné papírování. Ale tak to prostě je.

Jan: K historickému nábytku se prostě musíte umět chovat. Nesnese hrubší a zacházení. A je jedno, kdo hrníček bez podšálku postaví na šelakový povrch stolku. Prostě tam zůstane kolečko.

V podstatě jste mně nahráli na další otázku. Jak velký máte rajón?

Josef: Ten okruh je strašně velký. Morava, Čechy, Rakousko, Německo, Švýcarsko a jedna zakázka na Slovensku.

Vaše nejvzdálenější, největší a nejkrásnější zakázka?

Josef: Nejvzdálenější asi do Švýcarska, největší, a hlavně nejdelší byla Slovenská strela a nejkrásnější? Všechny. Každá byla zajímavá a když je zákazník spokojený, tak krásná. Nejdůležitější je ta radost na konci.

Pane Josefe, před pěti lety jste Velkomeziříčsku řekl, že si s ostatními řemeslníky nekonkurujete. Je to stále pravda? Kolik je podobných restaurátorů jako vy?

Josef: Stále to platí. O velké a speciální zakázky se přetahují velké firmy se stovkami zaměstnanců, kterým my nemůžeme a ani nechceme konkurovat. Ale pro podobně malé firmy, jako jsme my, nám množství práce bohatě stačí. Nekonkurujeme si, ale spolupracujeme.

Jan: U státních zakázek je špatné, že nejnížší cena vyhrává. A ty ceny se liší v řádech. V Německu, kde jsem byl na praxi a jsme stále v kontaktu, se jednotlivé nabídky liší třeba o sto euro. Ale celková cena je třeba v desítkách tisíc euro. Prostě všichni počítají podobně a nikdo si nedovolí cenu podstřelit. V tom máme ještě velký kus cesty do Evropy.

Josef: Já byl na stáži v Litvě, kde jsem přednášel povrchové úpravy a práci s kůží, a tam to mají zařízeno velmi jednoduše. Památkáři mají oceněné jednotlivé práce. Třeba: 1 dm zlacení stojí tolik a tolik, 1 dm politury tolik a tolik... Takže to se potom podstřelit ani nedá. Je to jednoduché a jasné.

Zajímá mě ta práce s kůží. To je dovednost, která není příliš běžná.

Josef: Já jsem ty kožené sedáky začal dělat vlastně nechtíc. Kamarád chtěl opravit nějaké židle s koženými sedáky. Zjistil jsem, že v republice to nikdo nedělá. Pak jsem objevil nějakého řemeslníka u Vídně, který to vyrážel „štancoma“ (kovové raznice), ale to je trochu jiná technologie. Pátral jsem i ve výzkumném ústavu ve Zlíně, protože jsem se dozvěděl, že v devadesátých letech tam dělali sedla pro Hollywood. A velice dobře zpracovaná. Tam mně však velké šance nedávali, protože na vytlačení ornamentů je potřeba obrovská síla. Říkal jsem si, kdepak. V 16. století na to naházeli hromadu kamení a fungovalo to, tak to musím zvládnout taky. Udělal jsem si vzorek, vyzkoušel a fungovalo to. Teď už mám šablon s ornamenty asi dvacet a když někdo potřebuje, udělám další. Mám je pro náš

rakousko-uherský region. Německo, Španělsko nebo Francie mají zase jiné ornamenty.

Pane Josefe, vy také vyučujete na Vyšší odborné škole Brno. Nemáte strach, že vychováváte konkurenci?

Učení je krása. Jsem mezi mladými a mám radost, že mohu naše řemeslo někomu předávat. Zajímavé však je, že i na našich studentech je znát zmenšující se manuální zručnost. Umí skvěle na počítači, ale je znát, že s tatínkem v dílně už nekutíli. Ale když je zaujmete, velice rychle tento nedostatek doženou. A o konkurenci se nebojím. Stále platí, že nesdělená vědomost či dovednost vlastně neexistuje. A na to musíme stále myslet.

DOTAZNÍK SPOKOJENOSTI

Vážení občané,

dostává se Vám do rukou dotazníkové šetření, jehož cílem je zjistit spokojenost obyvatel města s dostupností a kvalitou služeb městského úřadu. Velice nám záleží na Vašich názorech.

Dotazník je publikován také v městské aplikaci Hlášenírozhlasu.cz, kam Vás navede přiložený QR kód. Formulář je rovněž publikován na následujících řádcích. Vyplněný formulář následně vystříhnete a vhodíte, prosím, do připravených sběrných boxů umístěných v budovách Městského úřadu Velkého Meziříčí: 1) Náměstí 29/1, vestibul radnice 2) Náměstí 14/16, budova bývalé spořitelny, 1. patro (v místě vydávání občanských průkazů) a 2. patro (v místě vydávání řidičských průkazů). Na těchto sběrných místech lze rovněž vyzvednout čisté formuláře.

Dotazníkové šetření bude probíhat od čtvrtka 4. května 2023 do pátku 16. června 2023.

Děkuji za Vaši spolupráci.

**Ing. arch. Alexandros Kaminaras,
starosta města Velké Meziříčí**

SPOKOJENOST, Velké Meziříčí 2023

Dotazníkové šetření „Spokojenost občanů s dostupností a kvalitou služeb městského úřadu“. Šetření zajišťuje město Velké Meziříčí. **Dotazníkové šetření je anonymní.**

Pohlaví:	☐ Muž	☐ Žena	Věk: _____		
Zaměstnání:	☐ Student	☐ Zaměstnaný	☐ Nezaměstnaný	☐ Důchodce	☐ Na rodičovské dovolené
Vzdělání:	☐ Základní	☐ Vyučen(a)	☐ Středoškolské	☐ Vyšší odborné	☐ Vysokoškolské
Adresa bydliště (místní části):	☐ Město	☐ Hrbov, Svařenov	☐ Lhotky, Kúsky, Dol. Rad.	☐ Mostišťe	☐ Olší nad Oslavou

1) Jak jste spokojen(a) s Vaším městem, jako s místem, kde žijete či pracujete?			
☐ Velmi spokojen(a)	☐ Mírně spokojen(a)	☐ Mírně nespokojen(a)	☐ Velmi nespokojen(a)

2) Jak jste spokojeni se službami, které nabízí Městský úřad Velké Meziříčí? (1 = velmi nespokojen/a až 9 = velmi spokojen/a)			
a) Dostupnost služeb?		e) Doba vyřízení?	
b) Spolehlivost služeb?		f) Kompetence a způsobilost zaměstnanců MěÚ?	
c) Čekací doba?		g) Technické vybavení MěÚ? (info. systém, počítače)	
d) Rychlost obsluhy a její vstřícnost?		h) Prostředí MěÚ?	

3) Cítíte se ve městě Velké Meziříčí bezpečně? (vybranou možnost zakroužkujte)		
Určitě ano	Spíše ano	Spíše ne. Proč? _____

4) Někteří místa ve Velkém Meziříčí jsou monitorována kamerami. Cítíte se na těchto místech bezpečněji?	Ano	Ne
--	-----	----

5) Označil/a byste nějaké místo ve Velkém Meziříčí za skutečně nebezpečné?
Pokud ano, uveďte které: _____

6) Má přítomnost hlídek městské policie vliv na vyšší bezpečnost ve Velkém Meziříčí?	Ano	Ne
---	-----	----

7) Jak často využíváte sportovní a herní pláčky ve Velkém Meziříčí či místních částech pro volnočasové aktivity?			
☐ Několikrát týdně	☐ Několikrát měsíčně	☐ Občas	☐ Vůbec

8) Jste spokojeni s jejich vybavením? (vybranou možnost zakroužkujte)		
Ano	Ne	Váš komentář: _____

KŘÍŽOVKA O CENY

Autor křížovky: Jaromír Kvíčala

POMŮCKA: METOD OTOV RUNA, TAT	TAKŘKA	UMĚLÝ ČLOVĚK	JAKMILE	PODLAHA		STARÁ GERMÁN- SKÁ LITERA	DRUH VÝŠIVKY	ZNAČKA INDIA	ŠOUPAVÝ POHYB		KOLPOR- TÉR	ŘEČNÍK	KOPEC (básnický)	2. TAJENKA	NĚMECKÝ „ČIN“
SCHŮZKA					ČESKÝ PROZAIK					DOLOVAT					
					PLAŠIT										
1. TAJENKA										NÁPOJ Z MLÉKA					
										ZNAČKA AMERICA					
PŘEDLOŽKA			POŘADÍ JÍDEL					VYČER- PÁVAT							
			CESTOVÁNÍ TOVARYŠŮ					MODEL							
HROB				RUSKY „KAPR“					MUŽSKÉ JMÉNO						STRĚBRO- BILÝ KOV
				PLAVIDLO Z KMENŮ					TATÍNEK						
PŘÍTOK VLTAVY						ODDĚLENÍ NEMOCNIC				ITALSKÁ HEREČKA					
						VÝZVA				VPÁD					
	OKÁZALÝ PROJEV ÚCTY	ZNAČKA PRO TÓN					DÍRA						ŘÍMSKÝCH 1001		
		4. TAJENKA					ZUŘIVOST						ČERNÝ PTÁK		
CÁR					CHRÁNĚNÝ VYNÁLEZ							DOMÁCKÝ VIKTOR			
					NA ŽÁDNÉ MÍSTO							NÁPRAVA			
ŽLUTO- HNĚDÉ BARVIVO				CHOROBY							DRAVÝ PTÁK				
				VLÁDCOVY							OPUCHLE				
SPZ LITOMĚŘIC			LETEC						ŠIKMÁ					JMÉNO ZPĚVAČKY BARTO- ŠOVÉ	MRAŽENÝ SMETA- NOVÝ KRÉM
			VÁNEK (zastarale)						ITALSKÝ PŘÍSTAV						
ČLEN PUBLIKA						DRUH PLEJTVÁKA				PATŘÍČÍ DANĚ					
						SKLADY				ZEMNÍ OLEJ					
	TĚŽKÝ KOV						JIHO- AMERICKÝ STÁT					DRUH PEPŘE			
	CHUTNÝ NÁPOJ						OSTEN				RODOVÝ ZNAK				
STŘELNÁ ZBRANĚ								ÚLOHA					NÁZEV NOSOVKY		
								ZNAČKA OERSTEDU					EVROPAN		
OBEC NA DO- MAŽLICKU						3. TAJENKA									
TMELY					JMÉNO ZPĚVAČKY LANGE- ROVÉ						BEZCENNÉ ZBOŽÍ				

VÝROČÍ OSOBNOSTÍ

Texty do letáku Výročí osobností připravila PhDr. Marie Ripperová.

Narodil se ve Velkém Meziříčí v domě čp. 13 na Náměstí, kde jeho rodina provozovala (viz tajenka 1). Po studiu obchodní (viz tajenka 2) v Praze pokračoval v rodinné firmě. Po absolvování vojenské služby v roce 1918 vedení firmy zcela převzal, neboť otec onemocněl. Bylo mu 21 let. (viz tajenka 3) firmy se mu podařilo udržet i v době hospodářské krize.

I po vzniku Československa, kdy firma přišla o některé trhy, zůstalo specialitou zpracování košských kůží. Dále zpracovávala barevné chromové usně na dámskou obuv, černé a barevné hovězí boxy, usně na sportovní obuv a cvičky.

Podporoval volnočasové (viz tajenka 4) svých zaměstnanců. Zřídil pro ně sportovní jednotu JAS, které roku 1927 věnoval pozemky pro vybudování hřiště.

Správné znění tajenky a jméno s bydlištěm zašlete do 26. května 2023 e-mailem na adresu: velkomezirisko@velkomezirici.cz nebo poštou či doručte osobně do redakce (Radnická 29/1, budova radnice, přízemí, dveře č. 104, 594 13 Velké Meziříčí).

Tajenka z minulého čísla: Horním Městě, Dolní branou, kukáteck, exaktní

Výherci: Lenka Bártíková, Velké Meziříčí
Zdeňka Šantrůčková, Pavlínov
Jiří Vítek, Velké Meziříčí

DÍL 77: DESKA SOVĚTSKÝM VOJÁKŮM

Pamětní deska byla instalována na počest vojáků padlých v květnu 1945.

Byl to divný čas. Obyvatelé města se konečně dočkali Rudé armády, když přišlo bombardování. Při průjezdu městem zahynuli i dva mladí vojáci Rudé armády – Vadim Muratov a Vladimír Chardin. Na jejich počest byla na rohu Zámecké a Hornoměstské ulice umístěna pamětní deska. Po zbourání domu, kde byla instalována, byla deska přesunuta na hřbitov.

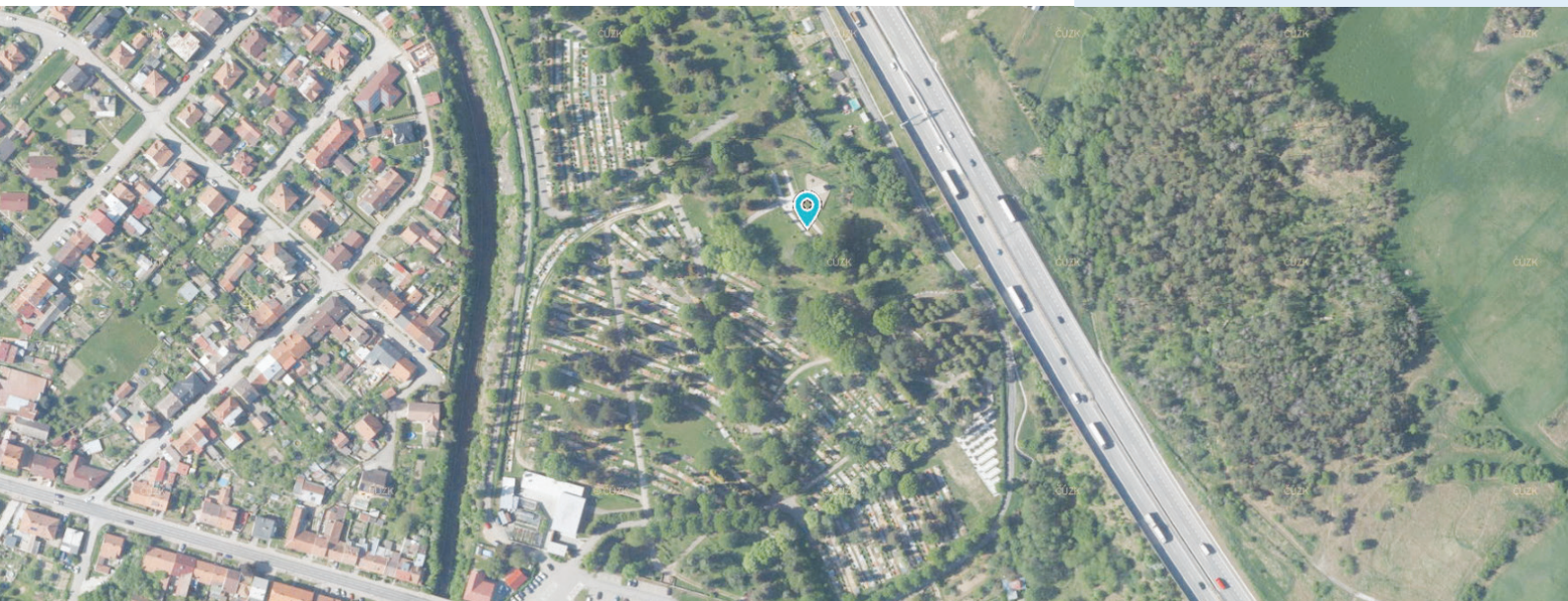

Text: Marie Ripperová
Foto: Tina Kárníková,

Interaktivní mapa
památek ve městě:

MĚSTO POD LUPOU

KALENDÁŘ AKCÍ

KINO

Kinosál JC, Náměstí 17

5. 5. 2023, 19:30 hodin
Sisu

6. 5. 2023, 19:30 hodin
18. 5. 2023, 18:00 hodin
Strážci Galaxie: Volume 3

7. 5. 2023, 16:00 hodin
21. 5. 2023, 16:00 hodin
Super Mario Bros. ve filmu

7. 5. 2023, 18:30 hodin
Tři mušketýři: D'Artagnan

11. 5. 2023, 16:30 hodin
Za vším hledej ženu
Zlevněná projekce nejen pro seniory

12. 5. 2023, 19:30 hodin
21. 5. 2023, 18:30 hodin
24. 5. 2023, 18:00 hodin
Život pro samouky

19. 5. 2023, 19:30 hodin
Smrtné zlo: Probuzení

20. 5. 2023, 19:30 hodin
Rychle a zběsile 10

26. 5. 2023, 17:30 hodin
Malá mořská víla

28. 5. 2023, 18:30 hodin
Muž, který stál v cestě

Změna programu vyhrazena.

DIVADLO

3. 5. 2023, 19:30 hodin
Velký sál JC
Famílie

4. 5. 2023, 19:30 hodin
Velký sál JC
Minipárty s Karlem Šípem

6. 5. 2023, 15:00 hodin
Velký sál JC
Štístko a Poupěnka

13. 5. 2023, 19:30 hodin
Katolický dům Křižanov

Takt / komedie / Divadlo
Husa na povázku

25. 5. 2023, 19:30 hodin
Velký sál JC
Duety

KONCERTY

5. 5. 2023, 18:00 hodin
Rock Depo
Akční večer

6. 5. 2023, 19:00 hodin
Rock Depo
Belgie a Znojmo v Depu

10. 5. 2023, 19:00 hodin
Velký sál JC
Muzikálový koncert
Mariana Vojtka,
hostem Moravské
klavírní trio
Koncert v rámci KPH

12. 5. 2023, 18:00 hodin
Rock Depo
Thrash nářez v Depu

17. 5. 2023, 17:00 hodin
Velký sál JC
Jarní koncerty pěveckých
sborů při ZŠ Školní
Sluníčko, Slunko, Harmonie

20. 5. 2023, 12:00 hodin
Mostiště (pořádá Rock Depo)
Glády vpřed

20. 5. 2023, 16:00 hodin
Kostel sv. Mikuláše
Zpívané mariánské nešpory

26. 5. 2023, 21:00 hodin
Rock Depo
DJ club night music

7. 6. 2023
Špitální kostelík sv. Kříže
Vojtěch Jakl, Kateřina Maňá-
ková, Barbara Maria Willi
koncert v rámci XXVII. ročníku
Concentusu Moraviae

11. 6. 2023
Zámecká jídelna

Kateřina Kněžíková, Barbara
Maria Willi

koncert v rámci XXVII. ročníku
Concentusu Moraviae

VÝSTAVY

do 25. 5. 2023
Muzeum Velké Meziříčí
Krajina mého života
Výstava Pavly Kamanové

do 26. 5. 2023
Městská knihovna VM
Drátovaný šperk

2. 6. 2023
Muzeum Velké Meziříčí
vernisáž a komponovaný
program o haiku

PŘEDNÁŠKY VGS

9. 5. 2023, 16:00 hodin
Vycházka po Horním Městě
Sraz na parkovišti u Rossmanna

16. 5. 2023, 16:00
Koncertní sál JC
Beseda s vnučkou hudebníka
B. Svobody

23. 5. 2023, 17:00 hodin
Koncertní sál JC
Devět dní v Indii (přednáška)

30. 5. 2023, 16:00 hodin
Koncertní sál JC
Indonésie – Země tisíce
ostrovů II.

RŮZNÉ

10. 5. 2023
Náměstí
Řemeslný trh

10. 5. 2023, 14-16 hodin
Prostor před gymnáziem
Studentský jarmark

13. 5. 2023, 9-17 hodin
Zahrada Husova domu
Férová snídaně

14. 5. 2023, 10-12 hodin
Náměstí
Setkání historických vozidel

18. 5. 2023, 15:00 hodin
Fotbalový stadion
Školky v pohybu

18. 5. 2023, 18:00
Rozkoš 90, Velké Meziříčí
Odhalení kamenů zmizelých

18. 5. 2023
Muzeum Velké Meziříčí
Mezinárodní den muzeí
Vstup zdarma na expozice 1.
a 2. patra, fresky zproplatněny

19. 5. 2023, 17:00
Velké Meziříčí
Čas na čtení

20. 5. 2023, 19:00 hodin
Muzeum Velké Meziříčí
Noční prohlídka

22. 5. 2023, 19:00 hodin
Velký sál JC
Les v domě – Alena Morn-
štajnová
Autorské čtení a autogramiáda

23. 5. 2023, 15:00
Sraz u Husova domu
Vzpomínková procházka

27. 5. 2023, 14:00
Náměstí
Muzikanti dětem

29. 5. 2023, 18 hodin
Kinosál JC
Prezentace studentských
návrhů parku v brownfieldu
Svit a Čechových sadech

30. 5. 2023, 19:00 hodin
Velký sál JC
Po jedné stopě
Herec Martin Písařík a cestova-
tel Igor Brezovar

31. 5. 2023, 19:00
Kinosál JC
Poutník chodí pěšky
Představení stejnojmenné knihy

1. – 7. 6. 2023
Evropský festival filozofie
Více informací na straně 17.

Pravidelně aktualizovaný
kalendář akcí
naleznete na webu
www.velkomeziricko.cz

